

V Bruseli 2. júna 2023
(OR. en)

10119/23

**Medziinštitucionálny spis:
2023/0171(COD)**

**TRANS 219
MAR 79
IA 131
CODEC 1014
OMI 48
DROIPEN 82
ENV 620**

NÁVRH

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	1. júna 2023
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2023) 273 final
Predmet:	Návrh SMERNICE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorou sa mení smernica 2005/35/ES o znečisťovaní mora z lodí a o zavedení sankcií vrátane trestných sankcií za trestné činy v oblasti znečistenia

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2023) 273 final.

Príloha: COM(2023) 273 final

V Bruseli 1. 6. 2023
COM(2023) 273 final

2023/0171 (COD)

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorou sa mení smernica 2005/35/ES o znečisťovaní mora z lodí a o zavedení sankcií vrátane trestných sankcií za trestné činy v oblasti znečistenia

(Text s významom pre EHP)

{SEC(2023) 209 final} - {SWD(2023) 159 final} - {SWD(2023) 164 final}

DŮVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Tento návrh sa týka úpravy smernice 2005/35/ES¹ o znečisťovaní mora z lodí a o zavedení sankcií za trestné činy v oblasti znečistenia zmenenej smernicou 2009/123/ES².

Politiky týkajúce sa predchádzania znečisťovaniu z lodí sa vypracovali v rokoch 2000 až 2009 v dôsledku dvoch veľkých námorných nehôd lodí *Erika* a *Prestige*, ktoré spôsobili značné úniky ropy³. Smernicou 2005/35/ES (ďalej len „smernica o znečisťovaní mora z lodí“ alebo „smernica“) sa upravujú sankcie za nezákonné vypúšťanie ropných a škodlivých kvapalných látok z lodí do mora. Nie všetok odpad, ktorý vzniká na lodiach, sa musí vykladať v prístavoch. Niektorý sa môže vypúšťať do mora. Nezákonné vypúšťanie je vypúšťanie z lode, ktoré nespĺňa príslušné pravidlá Medzinárodnej námornej organizácie (IMO), t. j. normy stanovené v Medzinárodnom dohovore o zabránení znečisťovaniu z lodí (MARPOL 73/78).

Hlavným cieľom smernice je začleniť tieto medzinárodné normy do práva EÚ a zabezpečiť, aby osoby zodpovedné za nezákonné vypúšťanie znečisťujúcich látok podliehali odrádzajúcim, účinným a primeraným sankciám s cieľom zlepšiť námornú bezpečnosť a lepšie chrániť morské prostredie pred znečisťovaním z lodí.

V smernici sa stanovuje systém presadzovania práva, v rámci ktorého činnosti v oblasti monitorovania a overovania vykonávané členskými štátmi vedú k sankciám voči osobám zodpovedným za porušenia. Postup je trojitý: po prvé nástrojmi dozoru sa zistí možné vypúšťanie z lode; po druhé príslušný orgán rozhodne o vyslaní lode alebo lietadla na kontrolu na miesto, či možno znečistenie potvrdiť; po tretie zhromaždia sa dôkazy a v prípade identifikácie páchatel'a sa uplatnia sankcie. Ukladanie sankcií za trestné činy v oblasti znečistenia z lodí má svoj pôvod v medzinárodnom práve. V Dohovore Organizácie Spojených národov o morskom práve (UNCLOS) sa okrem iného stanovuje, že štát môže uložiť sankcie za znečistenie, ktorého sa dopustilo zahraničné plavidlo, v prípade veľkých škôd spôsobených pobrežnému štátu alebo ak príslušný vlajkový štát opakovane nesplnil svoje povinnosti v oblasti presadzovania práva. Vlajkové štáty EÚ sú takisto povinné ukladať sankcie v súlade s dohovorom UNCLOS na svoje lode, ak nezákonne vypúšťajú znečisťujúce látky do mora v EÚ alebo mimo nej.

V Európskej zelenej dohode sa opätovne potvrdzuje ambícia Komisie chrániť svoje obyvateľstvo pred rizikami a vplyvmi súvisiacimi so životným prostredím, čím sa vytyčuje cesta k zdravej planéte pre všetkých. Tento návrh je jednou z iniciatív EÚ zameraných na zníženie znečisťovania z námornej dopravy v jej moriach a je v súlade so stratégiou pre inteligentnú a udržateľnú mobilitu⁴ a s akčným plánom nulového znečistenia⁵.

Komisia vykonala prvé hodnotenie *ex post* smernice v roku 2022 a zistila, že úspešne prispela k začleneniu medzinárodných pravidiel o znečisťovaní mora z lodí do práva členských štátov

¹ Ú. v. EÚ L 255, 30.9.2005, s. 11.

² Ú. v. EÚ L 280, 27.10.2009, s. 52.

³ Havária motorovej lode *Erika* v roku 1999 pri pobreží Francúzska (20 000 ton ropy), havária motorovej lode *Prestige* v roku 2002 pri pobreží Španielska (63 000 ton ropy).

⁴ COM(2020) 789 final.

⁵ COM(2021) 400 final.

a zlepšila zisťovanie znečisťovania z lodí. Smernica bola najmä impulzom na vytvorenie služby CleanSeaNet – satelitnej služby EÚ na monitorovanie únikov ropy a odhaľovanie plavidiel, ktorú riadi Európska námorná bezpečnostná agentúra (EMSA).

Pri hodnotení sa však zistilo niekoľko nedostatkov: 1. súčasný rozsah pôsobnosti smernice nezahŕňa všetky relevantné znečisťujúce látky medzinárodného režimu, napr. vypúšťanie odpadu alebo odpadových vôd do mora; 2. výmena informácií a/alebo odborných znalostí na účinné zisťovanie, overovanie a sankcionovanie znečisťovania z lodí je vo všetkých členských štátoch EÚ nekonzistentná a vo všeobecnosti nedostatočná; 3. sankcie, ktoré sa v súčasnosti uplatňujú v EÚ za znečisťovanie z lodí, majú nevyvážený odrádzajúci účinok; 4. súčasné správy, ktoré podávajú členské štáty, sú neúplné a majú za následok nedostatok podrobných informácií o znečisťovaní mora z lodí a súvisiacich sankciách ukladaných v celej EÚ v priebehu času.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti nie sú páchatelia, ktorí nezákonne vypúšťajú znečisťujúce látky, vždy identifikovaní a zriedkavo sú sankcionovaní. Z tohto dôvodu sa pripravil návrh na zmenu smernice 2005/35/ES. Špecifické ciele revízie sú: 1. začleniť medzinárodné normy do práva EÚ zosúladením smernice s prílohami k dohovoru MARPOL o vypúšťaní do mora; 2. podporovať členské štáty budovaním ich kapacít na zisťovanie prípadov znečistenia, overovanie, zhromažďovanie dôkazov a účinné sankcionovanie identifikovaných páchatel'ov včasným a harmonizovaným spôsobom; 3. zabezpečiť, aby osoby (fyzické a právnické) zodpovedné za nezákonné vypúšťanie z lodí podliehali účinným, primeraným a odrádzajúcim sankciám a 4. zabezpečiť zjednodušené a účinné podávanie správ o prípadoch znečisťovania mora z lodí a nadväzujúcich činnostiach.

• **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Existuje úzka súvislosť so smernicou (EÚ) 2019/883⁶ o prístavných zberných zariadeniach na vykladanie odpadu z lodí. Smernicou (EÚ) 2019/883 sa zaviedli prísnejšie pravidlá a lepšie monitorovanie vykladania odpadu z lodí v prístavoch. Premietlo sa to do lepších kapacít v prístavoch na prijímanie odpadu z lodí a menšieho vypúšťania odpadu do mora. Niektoré lode sa však stále môžu rozhodnúť nezákonne vypúšťať odpad do mora, aby sa vyhli plateniu za prístavné zberné zariadenia, a to najmä z toho dôvodu, že smernica 2005/35/ES o nezákonnom vypúšťaní sa nevzťahuje na rovnaké látky (a tak nemohli byť sankcionované podľa smernice 2005/35/ES). To je dôvod, prečo v čase prijatia smernice (EÚ) 2019/883 spoluzákonodarcovia vyzvali na preskúmanie smernice 2005/35/ES, aby sa rozsah pôsobnosti zhodoval so smernicou (EÚ) 2019/883 a aby sankcie boli primerané. Lode by sa konkrétne mali odrádzať od porušovania práva EÚ prostredníctvom prísneho systému primeraných a účinných sankcií súbežne s riešeniami zberu odpadu ponúkanými v prístavoch EÚ. Týmto dvomi smernicami sa spoločne zabezpečuje, aby EÚ a jej členské štáty plnili svoje záväzky týkajúce sa znečisťovania mora z lodí podľa dohovoru MARPOL 73/78.

Preto sa s cieľom zlepšiť prevenciu znečisťovania morského prostredia v Európe navrhuje zosúladiť rozsah pôsobnosti smernice 2005/35/ES s rozsahom pôsobnosti smernice (EÚ) 2019/883⁷.

Návrh je v súlade so smernicou 2009/16/ES⁸ o štátnej prístavnej kontrole, smernicou 2009/18/ES⁹ o vyšetrowaní námorných nehôd a smernicou 2009/21/ES¹⁰ o povinnostiach

⁶ Ú. v. EÚ L xxxx.

⁷ Na prílohu III sa nevzťahuje smernica (EÚ) 2019/883, pretože balený tovar nie je odpad. Napriek tomu sa navrhuje zahrnúť prílohu III do smernice 2005/35/ES, pretože nemožno vylúčiť, že by mohlo dôjsť k nezákonnému vyhadzovaniu baleného tovaru do mora, v ktorého prípade by sa mala uplatňovať smernica 2005/35/ES.

vľajkového štátu. Tri smernice EÚ o námornej bezpečnosti sú založené na pravidľách a normách, ktoré IMO ustanovila na medzinárodnej úrovni a ktoré sa navzájom dopľňajú a dopľňajú túto smernicu. V smernici o vľajkovom štáte sa pre správne orgány vľajkového štátu EÚ stanovujú pravidlá pre kontroly lodí a dohľad nad flotilou, ktoré sú dôležité z hľadiska predchádzania znečisťovaniu morského prostredia v EÚ a mimo nej. Keď sa podľa medzinárodných dohovorov začnú uplatňovať prísnejšie environmentálne predpisy, povinnosť vľajkového štátu, aby ich presadzoval, sa automaticky rozšíri. Smernica o štátnej prístavnej kontrole je tu takisto dôležitá, pretože prostredníctvom požadovaných kontrol sa podporuje zisťovanie nedodržovania pravidiel a noriem a jeho náprava nielen v oblasti bezpečnosti, ale aj v oblasti prevencie znečisťovania. Pokiaľ ide o námorné nehody, spôsobujú nielen obeť na životoch a hospodárske straty, ale môžu mať priamy vplyv na životné prostredie, napr. znečistenie ropou, z toho teda vyplýva súvislosť so smernicou o znečisťovaní mora z lodí, ktorá sa takýmto znečisťovaním zaoberá.

- **Súlady s ostatnými politikami EÚ**

Revidovanou smernicou sa dopľňa smernica (EÚ) 2023/xxxx¹¹ o trestných činoch proti životnému prostrediu. Smernicou (EÚ) 2023/xxxx sa zaviedli trestné sankcie za závažné trestné činy proti životnému prostrediu vrátane trestných činov nezákonného vypúšťania z lodí. Trestnoprávne ustanovenia v smernici 2005/35/ES už preto nie sú potrebné, pretože trestné sankcie za trestné činy v oblasti znečisťovania mora z lodí sú stanovené v smernici (EÚ) 2023/xxxx. Týmto návrhom sa teda zo smernice 2005/35/ES odstraňujú trestnoprávne ustanovenia článkov 5 a 8. Smernica 2005/35/ES naďalej obsahuje odvetvové ustanovenia o príslušných povinnostiach a zákazoch (napr. vymedzenie nezákonného vypúšťania) a stanovujú sa v nej správne sankcie za znečisťovanie mora z lodí, ak tento čin nespľňa podmienky trestného konania. Na zabezpečenie účinnosti vnútroštátnych snáh v oblasti presadzovania práva sa správne a trestné režimy v oblasti presadzovania práva musia považovať za vzájomne prepojené časti jedného systému a mali by existovať vedľa seba.

Smernica 2008/56/ES¹² o rámci morskej stratégie je hlavným právnym nástrojom EÚ na ochranu a zachovanie morského prostredia, jeho druhov a biotopov. Zakotvuje sa ňou ekosystémový prístup k riadeniu ľudských činností (vrátane rybolovu, cestovného ruchu, rekreácie), ktoré majú vplyv na morské prostredie. Smernica 2005/35/ES prispieva k cieľom smernice 2008/56/ES zavedením odrádzajúcich sankcií za nezákonné vypúšťanie znečisťujúcich látok z lodí vo všetkých moriach v Európe.

Návrhom sa podporujú aj záverečné návrhy Konferencie o budúcnosti Európy, najmä návrhy týkajúce sa boja proti znečisťovaniu, konkrétnejšie návrh 2.7 „bojovať proti... znečisťovaniu oceánov, a to aj... podporou ekologickej lodnej dopravy využívaním najlepších dostupných technológií...“ EÚ sa takisto zaviazala dodržiavať Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj a jej ciele udržateľného rozvoja, z ktorých je pre tento návrh najdôležitejší cieľ udržateľného rozvoja č. 14 („Zachovať a udržateľne využívať oceány, moria a morské zdroje na účely udržateľného rozvoja“).

⁸ Ú. v. EÚ L 131, 28.5.2009, s. 57.

⁹ Ú. v. EÚ L 131, 28.5.2009, s. 114.

¹⁰ Ú. v. EÚ L 131, 28.5.2009, s. 132.

¹¹ Ú. v. EÚ L 328, 6.12.2008, s. 28.

¹² Ú. v. EÚ L 164, 25.6.2008, s. 19.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

V hlave VI (články 90 – 100) Zmluvy o fungovaní Únie (ZFEÚ) sa stanovuje výsada EÚ prijímať ustanovenia pre spoločnú dopravnú politiku, čo dáva EÚ právo konať v oblasti znečisťovania mora z lodí. Zákonodarca EÚ môže podľa článku 100 ods. 2 prijať vhodné ustanovenia upravujúce námornú dopravu. V článku 91 ods. 1 písm. a) ZFEÚ sa stanovuje, že EÚ má v oblasti dopravy právomoc stanovovať spoločné pravidlá platné pre medzinárodnú dopravu. Vzhľadom na to by revidovaná smernica vychádzala z článku 100 ods. 2 ZFEÚ.

• Subsidiarita

Znečisťovanie mora z lodí zvyčajne vedie k škodám s cezhraničnými dôsledkami. V dôsledku častého cezhraničného vplyvu znečisťovania morí a skutočnosti, že páchatelia konajú cez hranice, by na vyriešenie tohto problému nestačili opatrenia členských štátov. Odlišné vnútroštátne prístupy k tejto otázke bránia efektívnej spolupráci medzi členskými štátmi a umožňujú páchatelom uniknúť sankciám.

Keďže všetky členské štáty ratifikovali dohovor MARPOL 73/78, mohli sa potenciálne sami pripojiť k medzinárodným normám týkajúcim sa predchádzania znečisťovaniu z lodí. Smernicou sa však transponuje medzinárodný režim a dopĺňa sa tým, že: 1. pomáha členským štátom identifikovať páchatelov poskytovaním informácií zo satelitného dozoru týkajúcich sa možných únikov ropy a 2. vytvára režim zodpovednosti, ktorý uľahčuje sankcionovanie znečisťovateľov. Prínos tohto návrhu spočíva v tom, že doplní medzinárodný rámec o režim zodpovednosti (objasnením existujúceho režimu) a o lepšie informácie pre členské štáty (vd'aka lepšiemu dozoru, ktorý pokrýva viac druhov znečisťujúcich látok, a výmene informácií na základe digitálnych nástrojov EÚ). Cieľom revízie je aj zavedenie nových ustanovení o sankciách, a to bez toho, aby to malo vplyv na smernicu (EÚ) 2023/xxxx. Tieto ciele nie je možné dosiahnuť na úrovni členských štátov. Potrebné sú harmonizovaný právny rámec a spoločné digitálne nástroje. Napríklad satelitný dozor, ktorý poskytuje služba CleanSeaNet, predstavuje dobrú hodnotu ako výsledok úspor z rozsahu. Opatrenia na úrovni EÚ by boli účinnejšie ako opatrenia na vnútroštátnej úrovni z dôvodu ich silnejšieho odstrašujúceho účinku na páchatelov, ktorí konajú cez hranice.

• Proporcionalita

Návrh bol pripravený so zreteľom na najnovší vývoj na medzinárodnej scéne a výsledky hodnotenia *ex post*. Komisia vykonala aj posúdenie vplyvu s cieľom určiť a posúdiť alternatívne spôsoby na dosiahnutie tých istých cieľov.

Cieľom navrhovaného rozšírenia rozsahu pôsobnosti smernice na všetky prílohy k dohovoru MARPOL 73/78 (t. j. všetky látky, na ktoré sa vzťahuje dohovor MARPOL 73/78 a ktoré lode nezákonne vypúšťajú do mora) je lepšie predchádzať znečisťovaniu morského prostredia a zosúladiť ju s rozsahom pôsobnosti smernice (EÚ) 2019/883. Presadzovanie smernice (EÚ) 2019/883 je spolu so smernicou 2005/35/ES kľúčovým prvkom opatrení na predchádzanie znečisťovaniu mora z lodí. Návrh sa okrem toho sústreďuje na technickú podporu pre členské štáty prostredníctvom platforiem odbornej prípravy, usmernení, výmeny najlepších postupov a podpory využívania digitálnych nástrojov EÚ na zber a výmenu informácií. V návrhu sa nestanovuje prísny regulačný prístup týkajúci sa výšky sankcií ani hlavný povinný cieľ pre overovacie činnosti členských štátov. Problém sa ním namiesto toho rieši primeraným spôsobom, a to poskytovaním lepších informácií o možných únikoch ropy z centrálnej, nákladovo efektívnej služby a spoločným využívaním informácií s cieľom urobiť overovacie

činnosti cielenejšími, aby sa neprekročili hranice toho, čo je potrebné na dosiahnutie špecifických cieľov. Návrh sa opiera aj o objasnenie existujúceho režimu zodpovednosti, podrobnejšie ustanovenia o určovaní výšky a druhu sankcií s cieľom úspešne sankcionovať znečisťovateľov za viac druhov znečisťujúcich látok. Nenavrhujú sa žiadne podrobné ustanovenia v oblastiach, kde by sa ciele mohli lepšie dosiahnuť opatreniami v iných oblastiach politiky.

- **Výber nástroja**

Keďže zmeny sa týkajú samotnej smernice 2005/35/ES, pozmeňujúca smernica predstavuje najvhodnejší právny nástroj.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia *ex post*/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Smernica bola predmetom „nadväzného“ hodnotenia *ex post* (t. j. hodnotenie a posúdenie vplyvu sa začali v rovnakom čase). Údaje dostupné pre hodnotenie neboli dostatočne spoľahlivé na vykonanie úplného hodnotenia *ex post* pre všetky členské štáty. Na zistenie relevantných ukazovateľov neboli dostupné reprezentatívne údaje, napr. podiel zistených prípadov znečistenia látkami druhov z prílohy I a II k dohovoru MARPOL 73/78, na ktoré sa vzťahujú sankcie. V hodnotení sa napriek obmedzeniam poskytuje prehľad o existujúcich informáciách týkajúcich sa vykonávania smernice.

V hodnotení sa dospelo k záveru, že ciele smernice sa úplne nedosiahli a že rozsah znečisťujúcich látok, na ktoré sa smernica vzťahuje, je príliš úzky. Smernicou sa stanovil spoločný právny rámec pre trestné činy v oblasti znečisťovania mora z lodí v EÚ, ale jej účinnosť bola obmedzená. Jej prostredníctvom sa pravidlá dohovoru MARPOL 73/78 začlenili do práva EÚ a zabezpečilo sa aj zosúladenie právnych predpisov členských štátov, chýbajú však údaje, ktoré by vyčíslili úlohu, ktorú mala smernica v praxi. Výsledkom smernice je úspešný nástroj satelitného dozoru na monitorovanie znečistenia ropou – služba CleanSeaNet. Tým sa však úplne nerieši problém identifikácie znečisťovateľov, pretože presnosť satelitného dozoru bola doteraz obmedzená. Niektoré aspekty overovania sa mohli riadiť účinnejšie. Napríklad mnohé úniky sa neoverujú na mieste a členské štáty mohli v rámci služby CleanSeaNet zaznamenať viac údajov o spätnej väzbe. Smernicou sa v súvislosti s trestným stíhaním páchatel'ov úplne nedosiahol očakávaný výsledok. V hodnotení sa takisto dospelo k záveru, že v smernici treba viac objasniť existujúci režim zodpovednosti a uviesť viac podrobností o výške a druhu sankcií. Hlavným záverom hodnotenia však bola potreba rozšíriť rozsah pôsobnosti smernice tak, aby pokrývala celý rozsah vypúšťania znečisťujúcich látok do mora, ktorý sa reguluje podľa dohovoru MARPOL 73/78.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Medzi hlavné konzultačné činnosti hodnotenia *ex post* a posúdenia vplyvu patrili:

– otvorená verejná konzultácia organizovaná Komisiou, ktorá prebiehala od 9. decembra 2021 do 3. marca 2022. V rámci verejnej konzultácie sa predložili otázky týkajúce sa posúdenia vplyvu, ako aj hodnotenia. Príspevok zainteresovaných strán bol nízky, odpovede predložilo iba 30 respondentov;

– dva ciele prieskumy zainteresovaných strán na získanie konkrétnych informácií, jeden na účely hodnotenia a jeden na účely posúdenia vplyvu, ktoré zorganizoval konzultant zodpovedný za externú podpornú štúdiu a ktoré prebiehali od decembra 2021 do februára 2022 a od júna do júla 2022;

– tri kolá rozhovorov so zástupcami kľúčových zainteresovaných strán na úrovni EÚ, ktoré zorganizoval konzultant zodpovedný za externú podpornú štúdiu a ktoré prebiehali prerušovane medzi novembrom 2021 a septembrom 2022, s cieľom splniť špecifické požiadavky na informácie, podporiť hodnotenie a spresniť celkové vymedzenie problému a možné možnosti politiky;

– ďalšie ciele konzultačné činnosti, ktoré zorganizovala Komisia s cieľom konzultovať s členskými štátmi a kľúčovými zainteresovanými stranami možné politické opatrenia a výsledky posúdenia vplyvu. Tieto činnosti sa uskutočnili počas zasadnutia Výboru EÚ pre bezpečnosť na mori a pre zabránenie znečisťovania z lodí (2. júna 2022), zasadnutí Európskeho fóra pre udržateľnú námornú dopravu (18. mája 2022 a 18. januára 2023) a jeho podskupín: Odpad z lodí (22. marca 2022, 4. júna 2022 a 14. februára 2023), Riaditelia námornej dopravy EÚ/EHP (3. októbra 2022) a Sieť vyšetrovateľov a prokurátorov pre oblasť Severného mora (25. apríla 2022). Záverečný workshop na potvrdenie záverov podpornej štúdie, na ktorom sa zúčastnili členské štáty, mimovládne organizácie a zástupcovia priemyslu, sa uskutočnil 22. septembra 2022.

Informácie získané od zainteresovaných strán boli kľúčové, pretože umožnili Komisii spresniť možnosti politiky a posúdiť ich hospodársky, sociálny a environmentálny vplyv a potom ich porovnať a vybrať uprednostňovanú možnosť. Zistenia z týchto procesov boli doplnené sekundárnym výskumom, ktorý sa vykonal ako súčasť externej podpornej štúdie.

• **Získavanie a využívanie expertízy**

Toto preskúmanie vychádza predovšetkým z údajov získaných počas hodnotenia *ex post*. Komisia zhromaždila rozsiahle technické poradenstvo z niekoľkých odborných štúdií vrátane komplexnej prípravnej štúdie na preskúmanie smernice. Orgány členských štátov, priemyselné subjekty a občianska spoločnosť boli požiadaní, aby poskytli vstupy na prípravu štúdie.

Príprava tohto návrhu si vyžadovala aj vstupy expertov z Komisie a agentúry EMSA týkajúce sa konkrétnej formulácie technických definícií a tvorby právnych predpisov.

• **Posúdenie vplyvu**

Tento legislatívny návrh vychádza z posúdenia vplyvu. Tri možnosti politiky, ktoré sa týkajú rôznych politických opatrení, sa skúmali z hľadiska ich účinnosti pri dosahovaní cieľov, ako aj z hľadiska ich environmentálnych, hospodárskych a sociálnych vplyvov. Pre každý špecifický cieľ sa určila séria opatrení. Opatrenia, ktoré sa dopĺňajú a vzájomne sa nevylučujú, boli zoskupené do troch možností politiky. Všetky tri možnosti politiky zahŕňali zosúladenie rozsahu pôsobnosti smernice 2005/35/ES s prílohami k dohovoru MARPOL 73/78 a pokrytie tohto vypúšťania do mora.

– Možnosťou A sa členským štátom ponecháva najväčšia voľnosť pri zavádzaní noriem dohovoru MARPOL 73/78, pričom úroveň podpory EÚ sa zachováva na dostatočne vysokej úrovni (odborná príprava, usmernenie, digitálne nástroje, prístup k informáciám o možných únikoch ropy). V rámci tejto možnosti členské štáty zostávajú zodpovedné za informovanie verejnosti prostredníctvom vnútroštátnych webových sídel. V tejto možnosti sa využíva

vnútroštátny prístup pri určovaní druhu sankcie a nereguluje sa výška sankcie. Stručne povedané, v rámci tejto možnosti sa členským štátom poskytuje väčšia adaptabilita s minimálnym zásahom zo strany EÚ.

– Možnosť B (uprednostňovaná možnosť) sa zameriava na posilnenie spolupráce medzi členskými štátmi najmä posilnením podpory EÚ (odborná príprava, usmernenie, digitálne nástroje, prístup k informáciám o možných únikoch ropy). Stanovujú sa v nej kritériá na určovanie výšky sankcií a predpokladá sa, že poskytne štruktúru spolupráce medzi členskými štátmi a posilní opatrenia členských štátov v oblasti presadzovania práva prostredníctvom technickej podpory od agentúry EMSA, a to bez toho, aby sa v prípade členských štátov zaviedli významné nové regulačné opatrenia a náklady.

– Možnosť C sa zameriava na silnejšie regulačné opatrenia EÚ na doplnenie spolupráce medzi členskými štátmi. V rámci tejto možnosti majú členské štáty povinnosť overovať aspoň 60 % svojich výstrah služby CleanSeaNet, a predpokladá sa, že tým vzniknú vyššie náklady na presadzovanie predpisov. Pokiaľ ide o výšku sankcií, možnosťou sa konkrétne posilňuje harmonizácia v rámci EÚ stanovením ich hodnôt. Na druhej strane poskytuje rovnakú štruktúru spolupráce medzi členskými štátmi ako ostatné dve možnosti (odborná príprava, usmernenie, digitálne nástroje, prístup k informáciám o možných únikoch ropy).

Voľbou politiky, ktorou sa predkladá tento návrh, je možnosť B, pretože bola posúdená ako najúčinnnejšia a najprimeranejšia. Existujú však závažné nedostatky v oblasti údajov, slabé vstupy zainteresovaných strán a vysoká neistota, pokiaľ ide o vplyvy, najmä environmentálne prínosy odhadované pre tieto tri možnosti. Možnosti B a C sú efektívnejšie ako možnosť A, a to najmä vďaka prínosom v oblasti poskytovania harmonizovaných riešení na úrovni EÚ v porovnaní s početnými vnútroštátnymi prístupmi.

Výbor pre kontrolu regulácie 27. marca 2023 vydal kladné stanovisko (s výhradami) k posúdeniu vplyvu. V prílohe I k posúdeniu vplyvu sa vysvetľuje, ako sa v správe riešili pripomienky výboru pre kontrolu regulácie.

V jednom zo záverov posúdenia vplyvu sa poukázalo na obmedzenia posúdenia, ktoré vyplývajú z nedostatku údajov. Komisia z tohto dôvodu a nad rámec výsledku posúdenia vplyvu považovala za vhodné navrhnúť dodatočné opatrenie, ktorým by sa umožnil homogénnejší zber údajov a zabezpečila väčšia viditeľnosť, pokiaľ ide o účinné monitorovanie vykonávané členskými štátmi a súvisiaci podiel skutočných prípadov znečistenia. Navrhovaným opatrením sa doplnia opatrenia v uprednostňovanej možnosti podľa posúdenia vplyvu (možnosť B) tým, že sa nimi podnieti lepšie monitorovanie prostredníctvom povinnosti každého členského štátu overiť každoročne aspoň 10 % výstrah, ktoré poslala služba CleanSeaNet. Táto prahová hodnota overovania má malý vplyv na náklady (0,5 až 0,8 milióna EUR ročne), pretože ju už väčšina členských štátov dosahuje, pričom Komisia verí, že sa ňou podnieti účinnejšie monitorovanie smernice a pomôže sa zabezpečiť jej vykonávanie všetkými členskými štátmi. Týmto dodatočným opatrením sa podstatným spôsobom nemení poradie možností a výber uprednostňovanej možnosti politiky.

• **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Návrh sa zameriava na zvýšenie efektívnosti existujúcich opatrení vzhľadom na to, že ide o smernicu, ktorá sa vyvíjala od roku 2005 a v roku 2009 sa zmenila ako odpoveď na nový vývoj vrátane súdnych rozhodnutí, medzinárodné záväzky vyplývajúce z dohovoru MARPOL 73/78 a technologické zmeny. V revidovanej smernici sa zavedú niektoré objasnenia

a zjednodušenia. Ide o objasnenie existujúceho režimu zodpovednosti a zjednodušenie ohlasovacích povinností so zameraním na digitálne riešenia.

Neočakáva sa, že z návrhu vyplynú pre súkromný sektor alebo verejnosť ďalšie administratívne náklady alebo náklady na prispôbenie sa. Viac sankcií možno očakávať v prípade lodí, ktoré nespĺňajú požiadavky dohovoru MARPOL 73/78. Pozitívom je, že rovnaké podmienky by mali byť prospešné pre prevádzkovateľov lodí, ktorí dodržiavajú pravidlá. Podniky a najmä široká verejnosť budú mať prospech zo zníženia znečisťovania mora z lodí.

Návrh neobsahuje požiadavky na prevádzkovateľov lodí, a preto sa neočakáva, že bude mať vplyv na MSP. Nevytvárajú sa ním nové povinnosti pre podniky a nemal by mať vplyv na ich náklady. Rozšírenie rozsahu pôsobnosti smernice na ďalšie látky podľa dohovoru MARPOL 73/78 môže byť relevantné pre rekreačné plavidlá a rybárske lode, čo sú segmenty odvetvia s vysokým podielom MSP. Skutočnosť, že toto rozšírenie je zamerané na presadzovanie medzinárodných noriem, však znamená, že odvetvie lodnej dopravy musí spĺňať tieto normy či so smernicou alebo bez nej, a preto sa neočakáva žiadny vplyv na náklady MSP, ktoré normy spĺňajú. Iniciatíva sa preto považuje za nerelevantnú pre MSP.

- **Základné práva**

V Charte základných práv Európskej únie ako nástroji primárneho práva EÚ sú zakotvené základné práva ľudí z celej EÚ. Celkovo sa od návrhu očakáva lepšia ochrana základných práv a slobôd jednotlivcov, najmä pokiaľ ide o spravodlivosť, spravodlivé súdne konania, nediskrimináciu, rovnaké zaobchádzanie s páchatel'mi a zásadu zákonnosti a právo na primerané a účinné sankcie. V návrhu sa ďalej objasňuje výnimka zo zodpovednosti posádky, kapitánov lode a vlastníkov. Ich ochrana je preto posilnená viac integrovanou harmonizáciou medzinárodných predpisov vo vnútroštátnych právnych predpisoch a lepším dodržiavaním zásad právneho štátu a spravodlivého súdneho konania. Ešte viac sa chráni zásada rovnosti, čím sa prispieva k nediskriminácii a rovnakému zaobchádzaniu s námorníkmi. Opatreniami, ktoré zabezpečujú jasnejšie vymedzenie medzi porušeniami, ktoré patria do trestného a správneho konania, sa umožní aj rovnaké zaobchádzanie s páchatel'mi v celej EÚ. Táto iniciatíva povedie k lepšiemu dodržiavaniu práva na spravodlivosť zlepšením vymedzenia porušenia práva, ktoré je predmetom správneho alebo trestného konania. Návrhom sa ešte viac zabezpečuje ochrana osobných údajov.

4. VPLYVY NA ROZPOČET

Súčasnú čistú náklady návrhu predstavujú 125,8 – 134,7 milióna EUR v rokoch 2025 – 2050. Vplyv návrhu na rozpočet sa podrobne uvádza v legislatívnom finančnom výkaze, ktorý je na informáciu pripojený k tomuto návrhu. Vplyv návrhu na rozpočet je už súčasťou návrhu Komisie na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady o Európskej námornej bezpečnostnej agentúre a o zrušení nariadenia (ES) č. 1406/2002.

Vplyv na rozpočet nad rámec súčasného viacročného finančného rámca predstavuje orientačný prehľad bez toho, aby bola dotknutá budúca dohoda o viacročnom finančnom rámci.

5. ĎALŠIE PRVKY

• Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ

Úspech smernice by znamenal, že osobe (právnická alebo fyzická) zodpovednej za znečisťovanie mora sa uložia primerané sankcie, aby to malo odstrašujúci účinok, a tak sa v budúcnosti predišlo znečisťovaniu. Sankcie za znečisťovanie mora z lodí možno považovať za poslednú líniu ochrany pri predchádzaní znečisťovaniu a ochrane morského prostredia a ľudského zdravia. Prvá línia ochrany pre námornú bezpečnosť a predchádzanie znečisťovaniu sa zabezpečuje kontrolou vlajkového štátu a druhá línia ochrany prostredníctvom právnych predpisov o štátnej prístavnej kontrole, lode však môžu stále spôsobovať znečisťovanie mora nehodami a (úmyselným) prevádzkovým vypúšťaním.

Komisia bude monitorovať vykonávanie tejto iniciatívy a jej účinnosť prostredníctvom množstva opatrení a súboru základných ukazovateľov, ktorými sa bude merať pokrok pri dosahovaní špecifických cieľov. V posúdení vplyvu sa určili primerané spôsoby na monitorovanie a podávanie správ. Agentúra EMSA bude v tomto procese zohrávať dôležitú úlohu, keďže má na starosti návštevy v členských štátoch a vývoj a fungovanie digitálnych nástrojov pre námornú dopravu – integrované námorné služby a služba CleanSeaNet.

Vykonávanie možno kontrolovať monitorovaním, či členské štáty včas a účinne poskytujú spätnú väzbu o overovaní výstrah služby CleanSeaNet a či sa informácie o získavaní dôkazov a správnych konaniach pravidelne ukladajú do nástroja na podávanie správ. Komisia s podporou agentúry EMSA vytvorí verejné webové sídlo so základnými ukazovateľmi miery plnenia a s kľúčovými informáciami, ktoré nemajú dôverný charakter, o prípadoch nezákonného vypúšťania; webové sídlo sa bude pravidelne aktualizovať údajmi z nástroja na podávanie správ, aby verejnosť bola informovaná o vykonávaní a uložených sankciách. Agentúra EMSA v rámci svojej úlohy na podporu Komisie bude vykonávať cykly návštev v členských štátoch s cieľom overovať operácie v praxi¹³. Agentúra EMSA bude okrem toho na požiadanie poskytovať horizontálnu analýzu a technickú pomoc a informovať o tom Komisiu a členské štáty.

Vplyvy smernice by sa mali vyhodnotiť najneskôr do piatich rokov od dátumu transpozície právnych predpisov. Očakáva sa, že už budú dostupné spoľahlivejšie a reprezentatívnejšie údaje na prípravu úplného hodnotenia všetkých členských štátov. V tejto súvislosti by bola potrebná odborná štúdia na odhadnutie pokroku dosiahnutého v oblasti výšky sankcií. V hodnotení by sa mali preskúmať aj dostupné údaje o prínosoch pre životné prostredie a možnosť rozšírenia rozsahu pôsobnosti na nové zmeny v dohovore MARPOL 73/78 a znečistenie ovzdušia. Potom Komisia v súlade s päťročným kontrolným cyklom návštev agentúry EMSA bude v členských štátoch pravidelne analyzovať vykonávanie smernice.

• Vysvetľujúce dokumenty (v prípade smerníc)

Vysvetľujúce dokumenty nie sú potrebné, keďže návrh sa zameriava na zjednodušenie a objasnenie existujúceho režimu.

• Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu

Názov smernice

¹³ Agentúra EMSA vykonáva takéto návštevy ako súčasť svojich základných úloh podľa článku 3 nariadenia (ES) č. 1406/2002, ktorým sa ustanovuje Európska námorná bezpečnostná agentúra; preto sa neočakáva vznik žiadnych dodatočných nákladov.

Názov presnejšie vymedzuje predmet smernice tým, že sa do názvu dopĺňa prvok „presadzovanie medzinárodných noriem“. Cieľom tejto zmeny je objasniť, že predmetom smernice nie je zavedenie nových základných noriem týkajúcich sa znečisťovania mora z lodí, ale transpozícia a presadzovanie už prijatých medzinárodných noriem. Prvok „trestné sankcie“ uvedený v súčasnom názve sa vypustil z dôvodu právneho súladu so smernicou (EÚ) 2023/xxxx o trestných činoch proti životnému prostrediu.

Článok 1 – Účel

Všeobecný cieľ smernice sa mení tak, aby špecifikoval, že primerané sankcie v tejto smernici sú odrádzajúce, účinné a primerané sankcie. Týka sa to správnych sankcií. Prvok „trestné sankcie“, ktorý existuje v súčasnej smernici, sa z účelu vypustil z dôvodu právneho súladu so smernicou (EÚ) 2023/xxxx o trestných činoch proti životnému prostrediu.

Článok 2 – Vymedzenie pojmov

V článku 2 bode 2 sa aktualizuje vymedzenie pojmov, ktoré bolo problematické, alebo odkazuje na zastaraný rozsah pôsobnosti smernice, a zavádza sa jedno nové vymedzenie. Po prvé vymedzenie pojmu „znečisťujúce látky“ v bode 2 sa prispôsobuje rozšírenému rozsahu pôsobnosti smernice, ktorý zahŕňa prílohy I až VI k dohovoru MARPOL 73/78. Novým vymedzením v bode 2a sa zavádza pojem „zvyšky zo systémov na čistenie výfukových plynov“, t. j. vypúšťanie z práčok plynov do mora, ako látka, na ktorú sa vzťahuje rozšírený rozsah pôsobnosti smernice vzhľadom na prílohu VI k dohovoru MARPOL 73/78, pričom sa zohľadňujú usmernenia, ktoré vypracovala IMO. Novým vymedzením v bode 5a sa do smernice začleňuje medzinárodne dohodnuté vymedzenie pojmu „spoločnosť“, a to v súlade s Medzinárodným kódexom pre bezpečnostný manažment lodí a ochranu pred znečistením (kódex ISM)¹⁴, ktorý sa v rámci práva Únie vykonal na základe nariadenia (ES) č. 336/2006¹⁵.

Článok 4 – Zákaz vypúšťania

V článku 4 sa stanovujú všeobecné zákazy, na ktoré sa vzťahuje táto smernica. Nezákonné vypúšťanie možno prisúdiť fyzickej alebo právnickej osobe a vnútroštátnymi ustanoveniami, ktorými sa vykonáva táto smernica, by sa malo stanoviť vyvodenie zodpovednosti voči takýmto osobám. Niektoré zo zákazov zo súčasnej smernice (látky príloh I a II k dohovoru MARPOL 73/78) sú aktualizované verzie existujúcich zákazov, niektoré sú však nové (látky príloh III až VI k dohovoru MARPOL 73/78). Pojem „menej závažné prípady“ sa odstraňuje v dôsledku zistení hodnotenia *ex post*, že tento pojem je problematický a členské štáty ho nevykladajú rovnakým spôsobom. Tento pojem bol okrem toho relevantný len pre uplatňovanie trestných sankcií, ktoré sú teraz mimo rozsahu pôsobnosti smernice.

Článok 5 – Výnimky

Návrhom sa v článku 5 stanovujú výnimky zo zákazov uvedených v článku 4 v prípade, že k vypúšťaniu do mora dôjde po poškodení lode alebo jej vybavenia. Tento článok sa uplatňuje len vtedy, ak je splnená podmienka poškodenia lode/vybavenia. Ustanovenie sa zmenilo

¹⁴ Medzinárodný kódex pre bezpečnostný manažment lodí a ochranu pred znečistením prijala Medzinárodná námorná organizácia (IMO) na základe rezolúcie zhromaždenia A.741(18) zo 4. novembra 1993 v znení zmien.

¹⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 336/2006 z 15. februára 2006 o vykonávaní Medzinárodného kódexu pre bezpečnostný manažment v rámci Spoločenstva a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 3051/95 (Text s významom pre EHP).

a objasňuje existujúci režim zodpovednosti podľa dohovoru MARPOL 73/78 spresnením uplatniteľných pravidiel, a to bez ich zmeny v porovnaní so smernicou 2005/35/ES. Pojem „vlastník“ použitý v dohovore MARPOL 73/78 sa objasňuje tým, že namiesto neho sa používa pojem „spoločnosť“, keďže môže predstavovať rôzne subjekty, ktoré riadia loď. Táto výnimka sa preto vzťahuje na každú organizáciu, ktorá prevzala prevádzku lode v súlade s kódexom ISM. Ustanovenie sa uplatňuje na rozšírený rozsah pôsobnosti smernice. Výnimky pre trestné činy (článok 5a) a ich ďalšie podrobnosti (článok 5b) sa vypustili z dôvodu právneho súladu so smernicou (EÚ) 2023/xxxx o trestných činoch proti životnému prostrediu. Prahové hodnoty trestnej zodpovednosti za trestné činy v oblasti znečisťovania mora z lodí zavedené smernicou 2009/123/ES sa odstraňujú, pretože týmito prahovými hodnotami sa teraz zaoberá smernica (EÚ) 2023/xxxx.

Článok 6 – Opatrenia na presadzovanie práva týkajúce sa lodí v prístave členského štátu

Ustanovenie sa v porovnaní s existujúcim ustanovením nemení. S cieľom pomôcť členským štátom pri plnení ich povinností podľa článku 6 sa vkladá nová príloha k smernici, v ktorej sa poukazuje na orientačný zoznam nezrovnalostí alebo informácií, ktoré by mohli viesť k podozreniu, že mohlo dôjsť k nezákonnému vypúšťaniu, čím sa potom aktivuje povinnosť prístavného štátu vykonať kontrolu udalosti.

Článok 8 – Sankcie

Článok sa mení z dôvodu dôsledkov smernice (EÚ) 2023/xxxx o trestných činoch proti životnému prostrediu. Revízia smernice 2005/35/ES sa bude týkať iba správnych sankcií, zatiaľ čo smernica (EÚ) 2023/xxxx sa vzťahuje na trestné sankcie za znečisťovanie mora z lodí. Špecifikujú sa v nej zásady, ktorými by sa malo riadiť zavádzanie sankcií do ustanovení vnútroštátneho práva pri transpozícii smernice, čo znamená, že by mali byť účinné, primerané a odrádzajúce. Systémom správnych sankcií zavedeným vo vnútroštátnom právnom poriadku by nemala byť dotknutá smernica (EÚ) 2023/xxxx a sankcie v nej stanovené¹⁶. V novom odseku článku 8 sa špecifikuje druh sankcií, ktoré by sa mali stanoviť aspoň vo vnútroštátnom právnom poriadku, čo by malo zahŕňať pokuty uložené spoločnosti, ktorá loď vlastní, pričom sa uznávajú medzinárodné pravidlá uplatniteľné na lodnú dopravu, že registrovaný vlastník môže prevádzkovým a/alebo technickým riadením lode poveriť inú spoločnosť. V takýchto prípadoch sa voči spoločnosti vyvodí zodpovednosť za nezákonné vypúšťanie znečisťujúcich látok do mora namiesto ich vyloženia v prístavných zberných zariadeniach, pokiaľ spoločnosť nepreukáže, že za vypúšťanie bola zodpovedná iná osoba, konkrétne kapitán lode alebo člen alebo členovia posádky, ktorí nekonajú pod zodpovednosťou kapitána lode. V novom odseku článku 8 sa objasňuje, že ak sa preukáže, že za porušenie bola zodpovedná iná osoba ako spoločnosť, mala by podliehať sankciám v súlade so smernicou 2005/35/ES. Trestné sankcie voči fyzickým osobám (článok 8a), zodpovednosť za trestné činy (článok 8b) a trestné sankcie voči právnickým osobám (článok 8c) sa vypustili z dôvodu právneho súladu so smernicou (EÚ) 2023/xxxx o trestných činoch proti životnému prostrediu.

Článok 8d – Účinné uplatňovanie sankcií (nový)

Ide o nový článok, ktorého cieľom je jednotné uplatňovanie systému sankcií stanovených v smernici v celej únii a aproximácia ukladaných pokút. Pri určovaní výšky sankcií, ktoré sa majú uložiť znečisťovateľovi, by vnútroštátne súdne a správne orgány mali zohľadňovať

¹⁶ Smernica (EÚ) 2023/xxxx sa vo svojich článkoch 5 a 7 zaoberá sankciami, ktoré nie sú trestné, a tieto požiadavky sa musia zohľadniť pri uplatňovaní smernice 2005/35/ES.

všetky relevantné okolnosti. Vzhľadom na rôznorodý charakter znečisťujúcich látok, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, a dôležitosť jednotného uplatňovania týchto sankcií v celej Únii na základe cezhraničného charakteru znečisťovania mora z lodí sa ďalšia účinnosť výšky sankcií vymedzí vo vykonávacom akte, a to prostredníctvom stanovenia konkrétnych kritérií na uplatňovanie sankcií za vypúšťanie rôznych znečisťujúcich látok do mora. Príkladom takýchto dodatočných kritérií by mohla byť geografická oblasť, kde došlo k vypusteniu špecifického druhu znečisťujúcej látky, a to v závislosti od citlivosti oblasti na chemické látky nachádzajúce sa v znečisťujúcej látke, napr. nezákonné vypúšťanie kuchynského oleja do Baltského mora.

Článok 10 – Výmena informácií a skúseností

Základná zásada ustanovenia sa nezmenila – Komisia s podporou agentúry EMSA pomáha členským štátom pri ich činnostiach v oblasti presadzovania práva. Názov článku sa zmenil tak, aby vyjadroval, že opatrenia uvedené v tomto článku sa týkajú výmeny informácií a skúseností potrebných na účinné vykonávanie smernice a na spoluprácu medzi príslušnými stranami.

Na zlepšenie výmeny informácií medzi členskými štátmi sa pridali ustanovenia o posilnení existujúcich digitálnych nástrojov, ktoré majú členské štáty k dispozícii, najmä služby CleanSeaNet, a zlepšenie automatických prepojení medzi existujúcimi databázami námornej bezpečnosti a systémami výmeny informácií, vrátane systémov THETIS, THETIS-EU a SafeSeaNet, s cieľom poskytovať v rámci integrovaných námorných služieb včasné a presné informácie v ľahko použiteľnom formáte a umožniť lepšie zacielenie zo strany členských štátov. Na zabezpečenie účinného monitorovania vykonávania smernice všetkými členskými štátmi sa stanovuje miera overovania výstrah, ktoré posiela služba CleanSeaNet, každým členským štátom vo výške 10 % ročne. Prístup vnútroštátnych orgánov v celom reťazci presadzovania práva k takýmto informáciám, ako aj prístup orgánov iných členských štátov, ktoré majú o takéto informácie záujem, by sa mal uľahčiť, aby sa minimalizovalo administratívne zaťaženie spojené s činnosťami v oblasti presadzovania práva. Komisia poskytne fóra, na ktorých by sa mala uskutočňovať výmena skúseností medzi orgánmi členských štátov a expertmi. Na tento účel sa navrhujú stretnutia expertov s cieľom stanoviť spoločné postupy a usmernenia, napríklad prostredníctvom zriadenia špecializovanej expertnej skupiny. Ustanovenia o úlohách agentúry EMSA sa z článku odstránili, keďže tieto úlohy sú vymedzené v samostatnom právnom nástroji.

Článok 10a – Podávanie správ (nový)

Povinnosti členských štátov týkajúce sa podávania správ sa nahradili podrobnejším systémom podávania správ Komisii o vykonávaní smernice. Podľa toho by sa teraz mali podávať správy hneď po dokončení príslušných činností, a to prostredníctvom špeciálneho elektronického nástroja na podávanie správ, ktorý vytvorila a spravuje agentúra EMSA. Toto opatrenie zabezpečuje konkrétny a účinnejší systém podávania správ tým, že zamedzuje časovému oneskoreniu medzi dátumom prípadu znečistenia alebo správnym konaním a skutočným dátumom oznámenia. V tomto článku sa od členských štátov vyžaduje, aby oznamovali príslušné údaje týkajúce sa i) kontrol, ii) overovacích činností a iii) uložených sankcií. Od členských štátov sa v ňom takisto vyžaduje, aby do služby CleanSeaNet zaznamenávali overovaciu činnosť vykonanú po odoslaní výstrahy službou CleanSeaNet členskému štátu alebo dôvody, pre ktoré sa takouto výstrahou nezaoberali. Predpokladá sa, že vo vykonávacom akte sa stanovia podrobnejšie pravidlá o postupe podávania správ vrátane určenia druhu informácií, ktoré sa majú nahlasovať. Komisia bude s podporou agentúry

EMSA a prostredníctvom týchto opatrení monitorovať vykonávanie tejto smernice a jej účinnosť a bude môcť posudzovať ukazovatele, ktorými sa bude merať pokrok pri dosahovaní cieľov smernice.

Článok 10b – Odborná príprava (nový)

Toto ustanovenie je zamerané na pomoc členským štátom pri ich činnostiach odbornej prípravy príslušných orgánov zapojených do celého reťazca presadzovania práva s cieľom zabezpečiť, aby všetky zúčastnené strany mali potrebné špecializované zručnosti a schopnosti na účinné vykonávanie svojich úloh. V článku sa stanovuje, že Komisia s technickou podporou agentúry EMSA poskytne členským štátom EÚ odbornú prípravu, aby si mohli lepšie plniť svoje povinnosti vyplývajúce zo smernice, a to vzhľadom na rozšírený rozsah pôsobnosti a nový regulačný vývoj v IMO, ktoré sú relevantné pre vykonávanie tejto smernice. Na tomto základe bude agentúra EMSA pravidelne organizovať workshopy a pokrývať i) nový technologický vývoj vrátane nových digitálnych nástrojov v súvislosti s vykonávaním smernice a ii) najlepšie postupy členských štátov a ich metódy na získavanie dôkazov o nezákonnom vypúšťaní a jeho overovanie.

Článok 10c – Uverejňovanie informácií (nový)

Toto je nový článok. Komisia zabezpečí, aby kľúčové a aktuálne informácie o znečisťovaní mora z lodí, ktoré nemajú dôverný charakter, boli k dispozícii online. Na tomto základe agentúra EMSA bude uverejňovať prehľad online a pravidelne ho aktualizovať. Týmto spôsobom budú všeobecné informácie o každom prípade znečisťovania mora z lodí v EÚ dostupné verejnosti. Zahŕňalo by to informácie, ako sú podrobnosti o výstrahe zo satelitného dozoru, jej prešetrenie príslušným členským štátom, skutočnosti z overovania na mieste alebo kontroly lode a konečný výsledok konania, napríklad uložená správna pokuta, vrátane jej výšky, názvu, vlajky a identifikačného čísla IMO lode, ktorej bola uložená, a kľúčových skutočností prípadu, v rámci ktorého bola uložená. Agentúra EMSA uverejní aj prehľad o vykonávaní a presadzovaní tejto smernice v jednotlivých členských štátoch tým, že poskytne profily krajín s informáciami, ktorými sa meria pokrok pri dosahovaní špecifických cieľov, ako je počet zistených prípadov znečistenia alebo počet správnych konaní podľa krajín, ako aj niektoré kľúčové ukazovatele o ich mierach. K smernici sa pripojí nová príloha, v ktorej sa poukazuje na druh verejne dostupných informácií.

Článok 10d – Ochrana osôb, ktoré nahlasujú možné nezákonné vypúšťanie (nové)

Novým nastavením digitálnych nástrojov agentúry EMSA sa vytvorí brána prístupu na upozorňovanie členského štátu, že na mori došlo k nezákonnému vypúšťaniu z lode. Oznamovatelia (t. j. fyzické osoby, ktoré nahlasujú informácie o porušeníach, ktoré získali v súvislosti so svojimi pracovnými činnosťami) budú mať špeciálny kanál na nahlasovanie možných trestných činov. V tomto článku sa odkazuje na ochranu oznamovateľov prostredníctvom odkazu na smernicu (EÚ) 2019/1937, ktorou sa stanovujú minimálne normy na ochranu osôb, ktoré nahlasujú nasledujúce porušenia práva Únie.

Článok 12a – Hodnotenie a preskúmanie (nový)

Toto je nový článok. V tomto ustanovení sa stanovuje, že Komisia vypracuje hodnotenie vykonávania smernice päť rokov po jej transpozícii. Pridala sa aj doložka o preskúmaní, v ktorej sa uvádza, že počas preskúmania by sa mali vziať do úvahy všetky budúce úpravy medzinárodných noriem na zabránenie znečisťovania z lodí, ktoré boli podrobené kontrole podľa dohovoru MARPOL 73/78.

Článok 13 – Postup výboru

Ide o nový štandardný článok na prijímanie vykonávacích aktov.

Bývalé články 5a, 5b, 8a, 8b, 8c, 11, 14 a 15 a jediná príloha sa vypustili.

Uvedené články sa vypustili v zásade z dôvodu dôsledkov smernice (EÚ) 2023/xxxx o trestných činoch proti životnému prostrediu, ako aj v prípadoch, keď už nie sú relevantné. Jediná príloha k smernici 2005/35/ES sa vypustila ako neaktuálna.

Príloha I (nová)

Ide o novú prílohu, v ktorej sa poskytujú príklady situácií, keď by sa mali začať činnosti týkajúce sa presadzovania práva, pretože existuje podozrenie, že loď nezákonne vypúšťala znečisťujúce látky. V takom prípade musí členský štát vykonať kontrolu v prístave, aby skontroloval nezákonné vypúšťanie a získal informácie o jeho okolnostiach, ako aj dôkazy o ňom. Príloha obsahuje orientačný zoznam príkladov nezrovnalostí a informácií, ktoré by mohli viesť k povinnosti kontrolovať, napr. výsledky predchádzajúcich štátnych prístavných kontrol alebo kontroly vykonanej políciou, environmentálnymi alebo inými orgánmi, kontrol vykladania odpadu z lodí v prístavných zberných zariadeniach alebo informácie vymenené alebo prijaté prostredníctvom integrovaných námorných služieb. Ak sa pri kontrole zistia skutočnosti, že došlo k nezákonnému vypúšťaniu, treba podľa potreby začať príslušné konanie.

Príloha II (nová)

Toto je nová príloha, v ktorej sa uvádza neúplný zoznam druhov informácií, ktoré sa majú uverejniť o každom prípade znečistenia a o vykonávaní smernice každým členským štátom. Takéto informácie sa budú poskytovať v ľahko použiteľnom formáte, napríklad vo forme mapy, kde si používateľ môže priblížiť geografickú oblasť záujmu a pozrieť sa, ako sa riešia prípady znečistenia v konkrétnom roku. Verejne dostupné informácie by sa poskytovali v netechnickom jazyku s cieľom poskytnúť verejnosti informácie o tom, ako sa členské štáty zaoberajú prípadmi znečistenia a ktoré lode boli pokutované.

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorou sa mení smernica 2005/35/ES o znečisťovaní mora z lodí a o zavedení sankcií vrátane trestných sankcií za trestné činy v oblasti znečistenia

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 100 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹⁷,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov¹⁸,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Cieľom námornej politiky Únie je vysoká úroveň bezpečnosti a ochrana životného prostredia. Tento cieľ možno dosiahnuť dodržiavaním medzinárodných dohovorov, kódexov a rezolúcií pri súčasnom zachovaní slobody plavby podľa Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve.
- (2) V Medzinárodnom dohovore o zabránení znečisťovaniu z lodí (ďalej len „dohovor MARPOL 73/78“) sa stanovujú všeobecné zákazy vypúšťania z lodí do mora, upravujú sa v ňom však aj podmienky, za ktorých sa môžu určité látky vypúšťať do morského prostredia.
- (3) Od prijatia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/35/ES¹⁹ boli dohovor MARPOL 73/78 a prílohy k nemu predmetom dôležitých zmien, ktorými sa pre vypúšťanie látok z lodí do mora zaviedli prísnejšie normy a zákazy. Tieto zmeny, ako aj poznatky získané z vykonávania smernice 2005/35/ES by sa mali zohľadniť.
- (4) Smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/883²⁰ sa zabezpečuje, že odpad sa vykladá v prístavoch Únie, kde sa zbiera v príslušných prístavných zberných zariadeniach. Presadzovanie smernice (EÚ) 2019/883 je spolu so smernicou 2005/35/ES kľúčovým nástrojom pri predchádzaní znečisťovaniu mora z lodí. S cieľom zabezpečiť účinný, integrovaný a koherentný systém presadzovania vzhľadom na ustanovenia smernice (EÚ) 2019/883

¹⁷ Ú. v. EÚ C 77, 31.3.2009, s. 69.

¹⁸ Ú. v. EÚ C 202, 7.6.2016, s. 177.

¹⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/35/ES zo 7. septembra 2005 o znečisťovaní mora z lodí a o zavedení sankcií za porušenia (Ú. v. EÚ L 255, 30.9.2005, s. 11).

²⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/883 zo 17. apríla 2019 o prístavných zberných zariadeniach na vykladanie odpadu z lodí, ktorou sa mení smernica 2010/65/EÚ a zrušuje smernica 2000/59/ES (Ú. v. EÚ L 151, 7.6.2019, s. 116).

o vykladaní odpadu v prístavných zberných zariadeniach by sa mala zmeniť smernica 2005/35/ES s cieľom rozšíriť rozsah jej pôsobnosti na prílohy IV až VI k dohovoru MARPOL 73/78, s cieľom odradzovať lode od nezákonného vypúšťania znečisťujúcich látok do mora namiesto toho, aby ich vykladali v prístavných zberných zariadeniach v súlade s ustanoveniami smernice (EÚ) 2019/883.

- (5) Smernica (EÚ) 2019/883 vo svojom rozsahu pôsobnosti nezahŕňa prílohu III k dohovoru MARPOL 73/78, pretože balený tovar sa nekategorizuje ako odpad, a preto sa v prístavných zberných zariadeniach zvyčajne nevykladá. Nemožno však vylúčiť, že škodlivé látky prepravované v balenej forme by sa mohli nezákonne vypúšťať do mora. Vzhľadom na uvedené skutočnosti by sa mal rozsah pôsobnosti smernice 2005/35/ES rozšíriť na prílohu III k dohovoru MARPOL 73/78. Preto by sa podľa smernice 2005/35/ES malo zakázať vypúšťanie škodlivých látok, pokiaľ príslušné orgány nezistia, že to bolo nevyhnutné na zaistenie bezpečnosti lode alebo záchranu života na mori.
- (6) V dohovore MARPOL 73/78 sú emisie z lodí zahrnuté do vymedzenia vypúšťania v článku 2. V prílohe VI k dohovoru MARPOL 73/78 sa rieši ochrana pred znečisťovaním ovzdušia z lodí. Podľa prílohy VI a príslušných usmernení IMO týkajúcich sa systémov na čistenie výfukových plynov [rezolúcia Výboru pre ochranu morského prostredia MEPC.340(77)] je možné používanie týchto systémov loďami ako alternatívnej metódy dodržiavania predpisov na zníženie emisií oxidov síry (SO_x). V prílohe VI sa regulujú zvyšky zo systémov na čistenie výfukových plynov a vypúšťanie vody z nich, a to buď zákazom ich vypúšťania na mori a požiadavkou, aby sa vykladali v príslušných prístavných zberných zariadeniach (v prípade zvyškov zo systémov na čistenie výfukových plynov s uzavretým okruhom), alebo úpravou podmienok ich vypúšťania (v prípade vypúšťanej vody zo systémov s otvoreným okruhom). Smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/802²¹ sa do práva Únie transponujú medzinárodné normy SO_x, zatiaľ čo smernicou (EÚ) 2019/883 sa zabezpečuje, aby sa zvyšky zo systémov na čistenie výfukových plynov vykladali v prístavných zberných zariadeniach. Keďže zvyšky zo systémov na čistenie výfukových plynov a vypúšťaná voda z nich môžu spôsobiť znečistenie morského prostredia, v prípade nezákonného vypúšťania by sa mali uplatňovať sankcie stanovené v smernici 2005/35/ES. Z uvedených dôvodov by sa rozsah pôsobnosti smernice 2005/35/ES mal rozšíriť o zvyšky zo systémov na čistenie výfukových plynov a vypúšťanú vodu z nich, pričom by sa mali zohľadniť usmernenia, ktoré vypracovala IMO, a to bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia smernice (EÚ) 2016/802, ktorou sa stanovujú akékoľvek prísnejšie normy vypúšťania a sankcie za vypúšťanie.
- (7) Smernicou (EÚ) 2023/xxxx²² sa zabezpečuje spoločné vymedzenie trestných činov proti životnému prostrediu a dostupnosť odrádzajúcich, účinných a primeraných trestných sankcií za závažné trestné činy v oblasti životného prostredia. Smernica 2005/35/ES bola zmenená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/123/ES²³, ktorou sa zaviedli trestné sankcie za určité porušenia smernice 2005/35/ES, ktoré by teraz mali patriť do rozsahu pôsobnosti smernice (EÚ) 2023/xxxx. Ustanovenia smernice 2005/35/ES, ktoré sa doplnili, alebo nahradili smernicou 2009/123/ES, by sa preto mali zo smernice 2005/35/ES vypustiť.
- (8) Správnymi sankciami, ktoré sa zaviedli pri transpozícii smernice 2005/35/ES, by nemala byť dotknutá smernica (EÚ) 2023/xxxx. Členské štáty by mali podľa svojho vnútroštátneho práva

²¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/802 z 11. mája 2016 o znížení obsahu síry v niektorých kvapalných palivách (Ú. v. EÚ L 132, 21.5.2016, s. 58).

²² Ú. v. EÚ L xxxx.

²³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/123/ES z 21. októbra 2009, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2005/35/ES o znečisťovaní mora z lodí a o zavedení sankcií za porušenia (Ú. v. EÚ L 280, 27.10.2009, s. 52).

vymedziť rozsah presadzovania správneho a trestného práva, pokiaľ ide o trestné činy v oblasti znečistenia mora z lodí. Pri uplatňovaní vnútroštátneho práva, ktorým sa transponuje smernica 2005/35/ES, by členské štáty mali zabezpečiť, aby sa pri ukladaní trestných sankcií a správnych sankcií dodržiavali zásady Charty základných práv Európskej únie vrátane zákazu *ne bis in idem*.

- (9) Sankcie stanovené v smernici 2005/35/ES by sa mali posilniť zabezpečením jednotného uplatňovania správnych sankcií v celej Únii. Na posilnenie odrádzajúceho účinku sankcií uložených za trestné činy v oblasti znečistenia mora z lodí by takéto sankcie mali mať prinajmenšom formu pokút uložených spoločnosti, ktorá loď vlastní, pokiaľ táto spoločnosť nemôže preukázať, že za vypúšťanie je zodpovedný kapitán lode alebo člen alebo členovia posádky, ktorí nekonali pod zodpovednosťou kapitána. V tejto súvislosti je lodnou spoločnosťou vlastník lode alebo akákoľvek iná organizácia alebo osoba, ako je manažér alebo nájomca lode bez posádky, ktorá prevzala zodpovednosť za prevádzku lode od vlastníka lode v súlade s Medzinárodným kódexom pre bezpečnostný manažment lodí a ochranu pred znečistením (ďalej len „kódex ISM“)²⁴ vykonaným v práve Únie na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 336/2006²⁵. V smernici 2005/35/ES by sa malo uznať, že riadením lode môže registrovaný vlastník poveriť iný subjekt, ktorý by potom mal byť v prvom rade zodpovedný za nevykonávanie svojich povinností podľa kódexu ISM, aby sa zabezpečilo, že sa predídzie poškodeniu životného prostredia, alebo že sa prevádzka na lodi prideli kvalifikovanému personálu.
- (10) Pri určovaní výšky sankcií, ktoré sa majú uložiť znečisťovateľovi, by vnútroštátne správne a súdne orgány mali zohľadňovať všetky relevantné okolnosti. Vzhľadom na rôznorodý charakter znečisťujúcich látok, na ktoré sa vzťahuje smernica 2005/35/ES, a dôležitosť jednotného uplatňovania sankcií v celej Únii na základe cezhraničného charakteru regulovaného konania by sa mala ďalšia aproximácia a účinnosť výšky sankcií podporovať prostredníctvom stanovenia konkrétnych kritérií na uplatňovanie sankcií za vypúšťanie rôznych znečisťujúcich látok. Na zabezpečenie jednotných podmienok na uplatňovanie sankcií by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011²⁶. Na prijímanie týchto vykonávacích aktov by sa mal uplatňovať postup preskúmania.
- (11) Ak má členský štát podozrenie, že loď, ktorá sa dobrovoľne nachádza v jeho prístave alebo v príbrežnom termináli, sa dopustila nezákonného vypúšťania, mala by sa vykonať primeraná kontrola na zistenie okolností. S cieľom pomôcť členským štátom pri plnení ich povinností podľa smernice 2005/35/ES vykonávať kontroly takýchto lodí sa v prílohe I k smernici 2005/35/ES poskytuje orientačný zoznam nezrovnalostí alebo informácií, ktoré by mali príslušné orgány v závislosti od prípadu zohľadniť pri určovaní toho, či by sa loď mala považovať za podozrivú.
- (12) Sprievodné opatrenia pre spoluprácu a povinnosti členských štátov týkajúce sa podávania správ neboli doteraz dostatočné na to, aby umožnili úplnú analýzu toho, či znečisťovatelia čelia

²⁴ Medzinárodný kódex pre bezpečnostný manažment lodí a ochranu pred znečistením prijala Medzinárodná námorná organizácia (IMO) na základe rezolúcie zhromaždenia A.741(18) zo 4. novembra 1993 v znení zmien.

²⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 336/2006 z 15. februára 2006 o vykonávaní Medzinárodného kódexu pre bezpečnostný manažment v rámci Spoločenstva a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 3051/95 (Text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ L 64, 4.3.2006, s. 1).

²⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

účinným, odrádzajúcim a primeraným sankciám a či Komisia disponuje primeranými údajmi na monitorovanie vykonávania smernice 2005/35/ES. S cieľom zabezpečiť účinné a konzistentné presadzovanie smernice 2005/35/ES mala by sa prostredníctvom posilnenej spolupráce umožniť výmena informácií a skúseností, pričom by sa malo zabezpečiť, aby sa Komisii sprístupnili primerané údaje s cieľom umožniť riadne monitorovanie vykonávania smernice 2005/35/ES.

- (13) Existujúca satelitná služba „CleanSeaNet“, ktorá orgánom členských štátov oznamuje možné nezákonné vypúšťanie, by sa mala ešte viac rozšíriť, aby zahŕňala informácie o ďalších znečisťujúcich látkach podľa rozsahu pôsobnosti smernice 2005/35/ES. Informácie týkajúce sa možného alebo skutočného vypúšťania, ktoré nahlasujú členské štáty v súlade so smernicou 2005/35/ES, a iných databáz Únie o námornej bezpečnosti, ako je systém Únie na výmenu námorných informácií zriadený smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/59/ES²⁷ (ďalej len „SafeSeaNet“) a inšpekčná databáza zriadená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/16/ES²⁸ (ďalej len „THETIS“) by sa mali začleniť do reťazca presadzovania práva a distribuovať zapojeným vnútroštátnym orgánom v ľahko použiteľnom elektronickom formáte s cieľom uľahčiť ich včasnú reakciu. Takéto informácie, keď sa týkajú skutočného alebo možného vypúšťania zvyškov zo systémov na čistenie výfukových plynov z lode, by sa mali ďalej automaticky distribuovať do špeciálneho modulu systému THETIS zriadeného podľa vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2015/253 (ďalej len „THETIS-EU“) s cieľom pomôcť členským štátom pri prijímaní opatrení na presadzovanie práva v súlade s ustanoveniami smernice (EÚ) 2016/802. S cieľom zabezpečiť účinné monitorovanie vykonávania smernice všetkými členskými štátmi by mal každý členský štát v prvých troch rokoch od transpozície tejto smernice zabezpečiť mieru overovania výstrah, ktoré posiela služba CleanSeaNet, na úrovni 10 % ročne. Prístup k týmto informáciám by sa mal poskytnúť orgánom iných členských štátov, ktoré o to majú záujem v rámci ich úloh ako prístavných štátov nasledujúceho prístavu zastavenia, pobrežných štátov ovplyvnených možným vypúšťaním alebo vlajkových štátov lode, s cieľom umožniť účinnú a včasnú cezhraničnú spoluprácu, minimalizovať administratívne zaťaženie spojené s činnosťami presadzovania práva a v konečnom dôsledku účinne sankcionovať páchatel'ov za porušovanie smernice 2005/35/ES.
- (14) Činnosť podskupiny pre odpad z lodí, ktorá bola zriadená v rámci Európskeho fóra pre udržateľnú námornú dopravu a ktorá spojila široké spektrum expertov v oblasti znečisťovania z lodí a nakladania s odpadom z lodí, bola v decembri 2017 prerušená, a to vzhľadom na začatie medziinštitucionálnych rokovaní o smernici (EÚ) 2019/883. Keďže táto dočasná podskupina poskytla Komisii cenné usmernenia a expertízu, mala by sa vytvoriť podobná expertná skupina s mandátom na výmenu skúseností o uplatňovaní tejto smernice s cieľom pomáhať členským štátom pri budovaní ich kapacít na zisťovanie a overovanie prípadov znečistenia a zabezpečiť účinné presadzovanie smernice 2005/35/ES.
- (15) Európska námorná bezpečnostná agentúra (ďalej len „agentúra EMSA“) zriadená nariadením (EÚ) xxxx/xxxx²⁹ by mala pri zabezpečení vykonávania tejto smernice poskytnúť Komisii potrebnú podporu.

²⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/59/ES z 27. júna 2002, ktorou sa zriaďuje monitorovací a informačný systém Spoločenstva pre lodnú dopravu a ktorou sa zrušuje smernica Rady 93/75/EHS (Ú. v. ES L 208, 5.8.2002, s. 10).

²⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/16/ES z 23. apríla 2009 o štátnej prístavnej kontrole (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 131, 28.5.2009, s. 57).

²⁹ Ú. v. EÚ L xxxx.

- (16) Členské štáty by mali Komisii podávať správy potrebné na zabezpečenie riadneho monitorovania vykonávania smernice 2005/35/ES. S cieľom obmedziť administratívne zaťaženie a pomôcť Komisii pri analýze údajov poskytnutých členskými štátmi by členské štáty mali takéto informácie nahlasovať prostredníctvom špeciálneho elektronického nástroja na podávanie správ. V rozsahu, v akom sa tieto informácie týkajú sankcií uložených fyzickým osobám alebo v akom sa týkajú fyzických osôb, sú tieto informácie anonymizované. S cieľom zabezpečiť, aby informácie nahlasované v súlade so smernicou 2005/35/ES boli z hľadiska druhu porovnateľné medzi členskými štátmi a zbierané na základe harmonizovaného elektronického formátu a postupu podávania správ, mali by sa na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením (EÚ) č. 182/2011.
- (17) S cieľom pomôcť členským štátom s rozvojom ich kapacít týkajúcich sa účinného presadzovania smernice 2005/35/ES vnútroštátnymi správnyimi a súdnymi orgánmi by Komisia mala členským štátom poskytnúť usmernenia a odbornú prípravu týkajúce sa okrem iného najlepších metód a postupov na zisťovanie, overovanie a získavanie dôkazov, ako aj usmernenia o relevantnom regulačnom vývoji dohovoru MARPOL 73/78 a o dostupnom technologickom vývoji vrátane nových digitálnych nástrojov, a to s cieľom umožniť účinné, nákladovo efektívne a cieleňé činnosti presadzovania práva.
- (18) S cieľom zvýšiť informovanosť verejnosti o vypúšťaní znečisťujúcich látok z lodí a zlepšiť ochranu životného prostredia by sa informácie poskytované členskými štátmi o uplatňovaní smernice 2005/35/ES mali sprístupniť verejnosti prostredníctvom prehľadu za celú Úniu a mali by obsahovať informácie uvedené v prílohe II k smernici 2005/35/ES. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES³⁰ má za cieľ zaručiť právo na prístup k informáciám o životnom prostredí v členských štátoch v súlade s Dohovorom o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Aarhuský dohovor), ktorého zmluvnou stranou je Únia. Komisia by mala chrániť dôvernosť informácií, ktoré dostáva od členských štátov, bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia smernice 2003/4/ES.
- (19) V smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1937³¹ sa stanovujú minimálne normy pre nahlasovanie porušení práva Únie vrátane smernice 2005/35/ES a pre ochranu osôb, ktoré takéto porušenia nahlasujú. Členské štáty by mali najmä zabezpečiť, aby sa podľa smernice (EÚ) 2019/1937 ochrana poskytla posádke, ktorá nahlasuje skutočné alebo možné nezákonné vypúšťanie. Okrem existujúcich kanálov nahlasovania existujúcich na vnútroštátnej úrovni upravených smernicou (EÚ) 2019/1937 by Komisia mala sprístupniť centralizovaný online kanál externého nahlasovania skutočných alebo možných nezákonných vypúšťaní a poskytovať takéto správy dotknutému členskému štátu alebo dotknutým členským štátom, ktoré by potom mali s týmito správami zaobchádzať v súlade so smernicou (EÚ) 2019/1937, a to aj pokiaľ ide o potvrdenie prijatia, primeranú spätnú väzbu a nadväzujúce opatrenia. Komisia by mala zabezpečiť ochranu dôvernosti totožnosti nahlasujúcich osôb, a to v prípade potreby aj obmedzením výkonu určitých práv na ochranu údajov dotknutých osôb, ako sú jednotlivci uvedení v správe ako účastníci možného nezákonného vypúšťania, v súlade s článkom 25 ods. 1

³⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES z 28. januára 2003, o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí, ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/313/EHS (Ú. v. EÚ L 41, 14.2.2003, s. 26).

³¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1937 z 23. októbra 2019 o ochrane osôb, ktoré nahlasujú porušenia práva Únie (Ú. v. EÚ L 305, 26.11.2019, s. 17).

písm. c) a h) a článkom 25 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725³², v rozsahu a tak dlho, ako je to potrebné na zabránenie a riešenie pokusov brániť nahláseniu alebo sťažovať, mariť alebo spomaľovať ďalší postup, najmä vyšetrovania, alebo pokusov o identifikáciu nahlasujúcich osôb.

- (20) V súlade s článkom 42 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2018/1725 sa uskutočnila konzultácia s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov, ktorý [xx.xx.2023] vydal svoje stanovisko³³.
- (21) V rámci IMO prebiehajú diskusie o nových environmentálnych problémoch v súvislosti s medzinárodnou lodnou dopravou, ktoré vedú k znečisťovaniu vody aj ovzdušia. Patria sem látky z morského odpadu znečisťujúce vodu, ako je strata kontajnerov a plastových peliet, a podmorský hluk a látky znečisťujúce ovzdušie, ako je čierny uhlík. Výsledkom týchto diskusií môžu byť nové pravidlá v rámci dohovoru MARPOL 73/78. V smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/56/ES³⁴ sa okrem toho vyžaduje, aby členské štáty dosiahli dobrý environmentálny stav morského prostredia, ktorý okrem iného zahŕňa morský odpad a podmorský hluk z lodí ako kvalitatívne deskriptory. V súvislosti s tým sa v smernici (EÚ) 2023/xxxx³⁵ stanovujú limitné hodnoty pre oxid dusičitý (NO₂) vznikajúci v dôsledku emisií oxidov dusíka (NO_x). Činnosti lodnej dopravy prispievajú k vyšším úrovňam NO₂ v pobrežných a prístavných oblastiach. Na základe týchto skutočností by sa v budúcom preskúmaní smernice 2005/35/ES mal zohľadniť nový vývoj a Komisia by mala v prípade potreby preskúmať možnosť úpravy rozsahu pôsobnosti tejto smernice so zreteľom na akékoľvek nové medzinárodné normy v rámci dohovoru MARPOL 73/78. Ak je to vhodné, v budúcom preskúmaní by sa mala posúdiť možnosť úpravy rozsahu pôsobnosti smernice 2005/35/ES s cieľom začleniť emisie SO_x a NO_x, ako sú upravené v prílohe VI k dohovoru MARPOL, a to podľa skúseností získaných pri vykonávaní smernice (EÚ) 2016/802 a podľa rozvoja a vyspelosti monitorovania a zisťovania emisií SO_x a NO_x z lodí s cieľom zabezpečiť koherentný, efektívny a účinný režim presadzovania, ako aj ukladanie odrádzajúcich sankcií v súlade s akčným plánom nulového znečistenia, a najmä jeho hlavnou iniciatívou 5 „*Spoločné presadzovanie nulového znečisťovania*“.
- (22) Keďže ciele tejto smernice nemožno v dostatočnej miere dosiahnuť členskými štátmi z dôvodu cezhraničnej škody, ktorá môže byť spôsobená nezákonným vypúšťaním, a dostupnosti účinných, odrádzajúcich a primeraných sankcií v celej Únii za takéto vypúšťanie, ale skôr a lepšie na úrovni Únie, a to z dôvodu rozsahu a účinkov navrhovaných opatrení, Únia môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie uvedených cieľov.
- (23) V tejto smernici sa dodržiavajú základné práva a zásady uznané najmä Chartou základných práv Európskej únie vrátane ochrany osobných údajov, práva na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces, prezumpcie neviny a práva na obhajobu, zásad zákonnosti a primeranosti

³² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

³³ Ú. v. EÚ C xxxx.

³⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/56/ES zo 17. júna 2008, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva v oblasti morskej environmentálnej politiky (rámcová smernica o morskej stratégii) (Text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ L 164, 25.6.2008, s. 19).

³⁵ Ú. v. EÚ L xxxx.

trestných činov a sankcií a práva nebyť súdený alebo potrestaný v trestnom konaní dvakrát za ten istý trestný čin. V tejto smernici sa vyžaduje zabezpečenie úplného dodržiavania uvedených práv a zásad a podľa toho by sa mala vykonávať.

(24) Smernica 2005/35/ES by sa preto mala zodpovedajúcim spôsobom zmeniť,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Zmeny smernice 2005/35/ES

Smernica 2005/35/ES sa mení takto:

1. Názov sa nahrádza takto:

„Smernica Európskeho parlamentu a Rady o presadzovaní medzinárodných noriem týkajúcich sa znečisťovania mora z lodí a o zavedení sankcií za trestné činy v oblasti znečistenia“.

2. Článok 1 sa nahrádza takto:

„Článok 1

Účel

1. Účelom tejto smernice je začleniť do práva Únie medzinárodné normy týkajúce sa znečisťovania z lodí a zabezpečiť, aby osoby zodpovedné za nezákonné vypúšťanie znečisťujúcich látok podliehali odrádzajúcim, účinným a primeraným správnyh sankciám, s cieľom zlepšiť námornú bezpečnosť a zlepšiť ochranu morského prostredia pred znečisťovaním z lodí.
2. Táto smernica nebráni členským štátom, aby prijali prísnejšie opatrenia v súlade s medzinárodným právom tým, že stanovujú správne alebo trestné sankcie v súlade so svojim vnútroštátnym právom.“
3. Článok 2 sa nahrádza takto:

„Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „dohovor MARPOL 73/78“ je Medzinárodný dohovor o zabránení znečisťovaniu z lodí z roku 1973 a jeho protokol z roku 1978 v jeho platnom znení;
2. „znečisťujúce látky“ sú látky, ktoré podliehajú regulácii podľa prílohy I (ropné látky), II (škodlivé kvapalné látky vo veľkom množstve), III (škodlivé látky prepravované po mori v zabalenej forme), IV (odpadová voda z lodí), V (odpad z lodí) k dohovoru MARPOL 73/78, a zvyšky zo systémov na čistenie výfukových plynov;
3. „zvyšky zo systémov na čistenie výfukových plynov“ sú akýkoľvek materiál odstránený z preplachovacej vody alebo vody vypúšťanej zo systému na dodatočnú úpravu alebo vypúšťanej vody, ktorá nespĺňa kritérium vypúšťania, alebo iný zvyškový materiál odstránený zo systému na čistenie výfukových plynov vypúšťaný cez palubu ako

výsledok prevádzky metódy dodržiavania predpisov na znižovanie emisií, ako je vymedzená v pravidle 4 v prílohe VI k dohovoru MARPOL 73/78, ktorá sa z hľadiska znižovania emisií používa ako alternatíva k normám stanoveným v pravidle 14 v prílohe VI k dohovoru MARPOL 73/78, pričom sa zohľadňujú usmernenia, ktoré vypracovala IMO;

- a) „vypúšťanie“ je čímkoľvek spôsobené vypustenie z lode podľa článku 2 dohovoru MARPOL 73/78;
4. „loď“ je námorná loď akéhokoľvek druhu bez ohľadu na jej vlajku, ktorá je prevádzkovaná v morskom prostredí, a zahŕňa krídlové člny, vznášadlá, ponorné plavidlá a plávajúce zariadenia.
5. „právnická osoba“ je akýkoľvek právny subjekt, ktorý má takéto postavenie podľa platného vnútroštátneho práva, s výnimkou samotných štátov alebo verejných orgánov pri výkone štátnej moci alebo medzinárodných verejných organizácií.
6. „spoločnosť“ je vlastník lode alebo akákoľvek iná organizácia alebo osoba, ako je manažér alebo nájomca lode bez posádky, ktorá od vlastníka lode prevzala zodpovednosť za jej prevádzku.“

4. Článok 4 sa nahrádza takto:

„Článok 4

Porušenia

1. Členské štáty zabezpečia, aby sa vypúšťanie znečisťujúcich látok do ktorejkoľvek z oblastí uvedených v článku 3 ods. 1 považovalo za porušenie, okrem prípadov, keď vypúšťanie:
 - a) v prípade znečisťujúcich látok, ktoré podliehajú regulácii podľa prílohy I k dohovoru MARPOL 73/78, splňa podmienky stanovené v pravidlách 15, 34, 4.1 alebo 4.3 prílohy I k dohovoru MARPOL 73/78;
 - b) v prípade znečisťujúcich látok, ktoré podliehajú regulácii podľa prílohy II k dohovoru MARPOL 73/78, splňa podmienky stanovené v pravidlách 13, 3.1.1 alebo 3.1.3 prílohy II k dohovoru MARPOL 73/78;
 - c) v prípade znečisťujúcich látok, ktoré podliehajú regulácii podľa prílohy III k dohovoru MARPOL 73/78, splňa podmienky stanovené v pravidle 8.1 prílohy III k dohovoru MARPOL 73/78;
 - d) v prípade znečisťujúcich látok, ktoré podliehajú regulácii podľa prílohy IV k dohovoru MARPOL 73/78, splňa podmienky stanovené v pravidlách 3, 11.1 a 11.3 prílohy IV k dohovoru MARPOL 73/78;
 - e) v prípade znečisťujúcich látok, ktoré podliehajú regulácii podľa prílohy V k dohovoru MARPOL 73/78, splňa podmienky stanovené v pravidlách 4.1, 4.2, 5, 6.1, 6.2, 7 prílohy V k dohovoru MARPOL 73/78 a v oddiele 5.2 časti II-A Medzinárodného kódexu pre lode plaviace sa v polárnych vodách (polárny kódex)
a

- f) v prípade zvyškov zo systémov na čistenie výfukových plynov spĺňa podmienky stanovené v pravidlách 14.1, 14.4, 14.6 a 3.1.1 prílohy VI k dohovoru MARPOL 73/78.
2. Každý členský štát prijme potrebné opatrenia, aby zabezpečil, že každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá sa dopustila porušenia v zmysle odseku 1, bola zaň zodpovedná.“
5. Článok 5 sa nahrádza takto:

„Článok 5

Výnimky

1. Vypúšťanie znečisťujúcich látok podliehajúcich regulácii podľa príloh I, II a VI k dohovoru MARPOL 73/78 do oblastí uvedených v článku 3 ods. 1 písm. c), d) a e) sa v prípade spoločnosti, kapitána lode alebo posádky nepovažuje za porušenie, ak sú splnené obe tieto podmienky:
- a) vypúšťanie vyplýva z poškodenia lode alebo jej vybavenia;
- b) po výskyte poškodenia alebo zistení vypúšťania sa prijali všetky primerané preventívne opatrenia s cieľom zabrániť vypúšťaniu alebo ho minimalizovať.
2. Odsek 1 sa neuplatňuje, ak spoločnosť, kapitán lode alebo posádka zodpovední za škodu konali buď s úmyslom spôsobiť škodu, alebo z nedbanlivosti a s vedomím, že následkom bude pravdepodobne škoda.“
6. Článok 5a sa vypúšťa.
7. Článok 5b sa vypúšťa.
8. V článku 6 sa dopĺňa tento odsek 3:
3. Orientačný zoznam nezrovnalostí alebo informácií v zmysle odseku 1 je uvedený v prílohe I k tejto smernici.“
9. Článok 8 sa nahrádza takto:

„Článok 8

Sankcie

1. Bez toho, aby boli dotknuté povinnosti členských štátov podľa smernice (EÚ) 2023/xxxx³⁶, členské štáty stanovujú systém správnych sankcií za porušenie vnútroštátnych ustanovení, ktorými sa vykonáva článok 4 a článok 5 ods. 2 tejto smernice, a zabezpečia, aby sa tieto sankcie uplatňovali. Stanovené správne sankcie musia byť odrádzajúce, účinné a primerané.
2. Členské štáty zabezpečia, aby sankcie zavedené pri transpozícii tejto smernice zahŕňali pokuty, ktoré sa uložia spoločnosti v čase porušenia, pokiaľ spoločnosť nemôže preukázať, že za porušenie je zodpovedný kapitán lode alebo posádka, ak nekonala v rámci zodpovednosti kapitána lode.
3. V prípade, že sa preukáže, že za spáchanie príslušného porušenia bol zodpovedný kapitán lode alebo posádka, ak nekonala v rámci zodpovednosti kapitána, členské štáty

³⁶ Ú. v. EÚ L xxxx.

zabezpečia, aby sa takýmto osobám uložili sankcie v súlade s ustanoveniami tejto smernice.“;

10. Článok 8a sa vypúšťa.
11. Článok 8b sa vypúšťa.
12. Článok 8c sa vypúšťa.
13. Vkladá sa tento článok 8d:

„Článok 8d

Účinné uplatňovanie sankcií

1. Členské štáty zabezpečia, aby príslušné orgány pri určovaní a uplatňovaní druhu a výšky správnej sankcie voči fyzickej alebo právnickej osobe, ktorú príslušné orgány považujú za zodpovednú za porušenie v zmysle článku 4 a článku 5 ods. 2, zohľadnili všetky relevantné okolnosti porušenia, vrátane:
 - a) povahy, závažnosti a trvania vypúšťania;
 - b) miery zavinenia zodpovednej osoby;
 - c) škody spôsobenej vypúšťaním na životnom prostredí alebo ľudskom zdraví;
 - d) finančného postavenia zodpovednej osoby, pričom sa primerane zohľadní ročný celosvetový obrat zodpovednej právnickej osoby;
 - e) vytvorených alebo očakávaných hospodárskych úžitkov vyplývajúcich z porušenia pre zodpovednú osobu;
 - f) opatrení prijatých zodpovednou osobou na zabránenie vypúšťania alebo zmiernenie jeho vplyvov;
 - g) úrovne spolupráce zodpovednej osoby s príslušným orgánom vrátane akéhokoľvek konania zameraného na obchádzanie alebo marenie náležitej kontroly alebo iného prešetrenia príslušným orgánom a
 - h) akéhokoľvek predchádzajúceho porušenia zodpovednou osobou.
 2. S cieľom zabezpečiť jednotné uplatňovanie tohto článku môže Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov stanoviť podrobné pravidlá týkajúce sa kritérií, ktoré majú členské štáty zohľadniť pri uplatňovaní sankcií v súvislosti s každým druhom znečisťujúcej látky podľa tejto smernice. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 13.“
14. Článok 10 sa nahrádza takto:

„Článok 10

Výmena informácií a skúseností

1. Na účely tejto smernice členské štáty a Komisia spolupracujú pri výmene informácií, pričom vychádzajú zo systému Únie na výmenu námorných informácií uvedeného

v článku 22a ods. 3 smernice 2002/59/ES³⁷ a v prílohe III k tejto smernici (SafeSeaNet) s cieľom dosiahnuť tieto ciele:

- a) zlepšiť informácie potrebné na účinné vykonávanie tejto smernice, najmä tak, ako ich poskytuje európska satelitná služba na zisťovanie znečisťovania zriadená touto smernicou (služba CleanSeaNet), s cieľom vyvinúť spoľahlivé metódy sledovania znečisťujúcich látok v mori;
 - b) vyvinúť a zaviesť vhodný kontrolný a monitorovací systém, ktorým sa integrujú informácie poskytované podľa písmena a) s informáciami dostupnými v systéme SafeSeaNet a iných informačných databázach a nástrojoch Únie, vrátane šírenia informácií o skutočnom alebo možnom vypúšťaní zvyškov zo systémov na čistenie výfukových plynov, do špeciálneho modulu THETIS zriadeného podľa vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2015/253³⁸ (THETIS-EU), aby sa uľahčila včasná identifikácia lodí vypúšťajúcich znečisťujúce látky a ich monitorovanie s cieľom optimalizovať opatrenia na presadzovanie práva vykonávané vnútroštátnymi orgánmi;
 - c) optimálne využívať informácie poskytované v súlade s písmenami a) a b), ako aj nahlásené členskými štátmi podľa článku 10a s cieľom uľahčiť prístup k takýmto informáciám a ich výmenu medzi príslušnými orgánmi a s orgánmi iných členských štátov a Komisiou a
 - d) do troch rokov od dátumu transpozície tejto smernice zabezpečiť, aby príslušné orgány každoročne overili aspoň 10 % výstrah, ktoré posielala služba CleanSeaNet.
2. Komisia zabezpečí organizáciu výmeny skúseností medzi vnútroštátnymi orgánmi členských štátov a expertmi, vrátane expertov zo súkromného sektora, občianskej spoločnosti a odborových zväzov, pokiaľ ide o uplatňovanie tejto smernice v celej Únii s cieľom zaviesť spoločné postupy a usmernenia o presadzovaní tejto smernice.“
15. Vkladajú sa tieto články 10a, 10b, 10c a 10d:

„Článok 10a

Podávanie správ

1. Na účely zberu a výmeny informácií medzi členskými štátmi a Komisiou o vykonávaní systému presadzovania práva stanoveného touto smernicou vytvorí Komisia elektronický nástroj na podávanie správ.
2. Členské štáty zabezpečia, aby sa prostredníctvom elektronického nástroja na podávanie správ uvedeného v odseku 1 nahlasovali tieto informácie týkajúce sa opatrení, ktoré prijali ich príslušné orgány:
 - a) informácie týkajúce sa opatrení príslušných orgánov nadväzujúcich na výstrahu, ktorú poslala služba CleanSeaNet, alebo dôvody, pre ktoré sa takáto výstraha nesledovala, a to hneď po dokončení nadväzujúcich opatrení;

³⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/59/ES z 27. júna 2002, ktorou sa zriaďuje monitorovací a informačný systém Spoločenstva pre lodnú dopravu a ktorou sa zrušuje smernica Rady 93/75/EHS (Ú. v. ES L 208, 5.8.2002, s. 10).

³⁸ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2015/253 zo 16. februára 2015, ktorým sa stanovujú pravidlá týkajúce sa odberu vzoriek a predkladania správ podľa smernice Rady 1999/32/ES, pokiaľ ide o obsah síry v lodných palivách (Ú. v. EÚ L 41, 17.2.2015, s. 55).

- b) informácie týkajúce sa kontrol vykonaných v súlade s článkom 6, a to hneď po dokončení kontrol;
 - c) informácie týkajúce sa opatrení prijatých v súlade s článkom 7, a to hneď po dokončení opatrení;
 - d) informácie týkajúce sa sankcií uložených v súlade s touto smernicou, a to bez zbytočného odkladu a v každom prípade do 30. júna každého roka v prípade sankcií uložených počas predchádzajúceho kalendárneho roka. Takéto informácie sú anonymizované v rozsahu, v akom uvedené informácie súvisiace so sankciami obsahujú osobné údaje.
- 3. S cieľom zabezpečiť jednotné uplatňovanie tohto článku môže Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov stanoviť podrobné pravidlá postupu nahlasovania informácií uvedených v odseku 2 vrátane určenia druhu informácií, ktoré sa majú nahlasovať, a to v súlade s postupom preskúmania stanoveným v článku 13.
 - 4. Členské štáty oznámia Komisii oprávnené orgány, ktoré budú mať prístup k nástroju na podávanie správ, ktorý je uvedený v odseku 1.

Článok 10b

Odborná príprava

Komisia uľahčí rozvoj kapacít členských štátov tým, že v prípade potreby poskytne odbornú prípravu orgánom zodpovedným za zisťovanie a overovanie porušení a presadzovanie práva vo vzťahu k nim v rámci rozsahu pôsobnosti tejto smernice.

Článok 10c

Uverejňovanie informácií

- 1. Na základe informácií, ktoré členské štáty nahlásili v súlade s článkom 10a, Komisia uverejní pravidelne aktualizovaný prehľad o vykonávaní tejto smernice a jej presadzovaní za celú Úniu. Prehľad obsahuje informácie, ktoré sú uvedené v prílohe II k tejto smernici.
- 2. Bez toho, aby bola dotknutá smernica 2003/4/ES³⁹, Komisia prijme primerané opatrenia na ochranu dôvernosti informácií získaných pri vykonávaní tejto smernice.

Článok 10d

Ochrana osôb, ktoré nahlasujú možné porušenia

- 1. Komisia v zmysle smernice (EÚ) 2019/1937⁴⁰ vytvorí a spravuje dôverný online kanál externého nahlasovania na prijímanie správ o možných porušeníach tejto smernice a takéto správy odovzdá dotknutému členskému štátu alebo dotknutým členským štátom.

³⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES z 28. januára 2003, o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí, ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/313/EHS (Ú. v. EÚ L 41, 14.2.2003, s. 26).

⁴⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1937 z 23. októbra 2019 o ochrane osôb, ktoré nahlasujú porušenia práva Únie (Ú. v. EÚ L 305, 26.11.2019, s. 17).

2. Členské štáty zabezpečia, aby príslušné vnútroštátne orgány, ktoré dostanú správy o porušeníach tejto smernice predložené prostredníctvom kanála uvedeného v odseku 1, poskytovali spätnú väzbu a nadväzovali na tieto správy v súlade so smernicou (EÚ) 2019/1937.
 3. Komisia môže obmedziť uplatňovanie článkov 14 až 22 a článkov 35 a 36, ako aj článku 4 nariadenia (EÚ) 2018/1725⁴¹ pre dotknuté osoby, ktoré sú súčasťou správy predloženej prostredníctvom kanála uvedeného v odseku 1 a ktoré nie sú dotknutými osobami predkladajúcimi túto správu. Toto obmedzenie sa môže uplatňovať len na obdobie potrebné na prešetrenie správy uvedenej v odseku 2 príslušnými orgánmi členského štátu.“
16. Článok 11 sa vypúšťa.
 17. Článok 12 sa vypúšťa.
 18. Vkladá sa tento článok 12a:

„Článok 12a

Hodnotenie a preskúmanie

1. Do [Úrad pre publikácie: vložte dátum: päť rokov od dátumu transpozície tejto pozmeňovacej smernice] Komisia vykoná hodnotenie tejto smernice. Hodnotenie musí vychádzať prinajmenšom:
 - a) zo skúseností získaných pri vykonávaní tejto smernice a
 - b) z informácií, ktoré nahlásili členské štáty podľa článku 10a, a z prehľadu za celú Úniu zostaveného v súlade s článkom 10c.
 2. V rámci preskúmania Komisia posúdi možnosť úpravy rozsahu pôsobnosti tejto smernice, ak je to vhodné, a to okrem iných prvkov so zreteľom na medzinárodné normy ochrany pred znečisťovaním ovzdušia z lodí, ktoré podliehajú regulácii prostredníctvom dohovoru MARPOL 73/78, najmä emisie oxidov síry a oxidov dusíka z lodí, ako aj so zreteľom na iné normy upravujúce vypúšťanie z lodí, ktoré podliehajú regulácii prostredníctvom dohovoru MARPOL 73/78, ako je čierny uhlík, morský odpad, strata kontajnerov, strata plastových peliet a podmorský hluk.“
19. Článok 13 sa nahrádza takto:

„Článok 13

Postup výboru

⁴¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

1. Komisii pomáha Výbor pre bezpečnosť na mori a pre zabránenie znečisťovania z lodí (COSS) zriadený článkom 3 nariadenia (ES) č. 2099/2002⁴². Výbor COSS je výbor v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011⁴³.
 2. Ak sa odkazuje na tento článok, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011 a článok 5 nariadenia (ES) č. 2099/2002.“
20. Článok 14 sa vypúšťa.
 21. Článok 15 sa vypúšťa.
 22. Jediná príloha sa vypúšťa.
 23. Text uvedený v prílohe I k tejto smernici sa dopĺňa ako príloha I;
 24. Text uvedený v prílohe II k tejto smernici sa dopĺňa ako príloha II.

Článok 2

Transpozícia

1. Členské štáty najneskôr do [*Úrad pre publikácie: vložte dátum: jeden rok od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto pozmeňujúcej smernice*] prijímú a uverejnia zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou.
Členské štáty uvedú priamo v prijatých ustanoveniach alebo pri ich úradnom zverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.
2. Členské štáty oznámia Komisii znenie ustanovení vnútroštátneho práva, ktoré prijali v oblasti upravenej touto smernicou, a akúkoľvek nasledujúcu zmenu (zmeny), ktorá sa ich týka.

Článok 3

Uplatňovanie smernice 2009/123/ES

Pokiaľ ide o porušenia, ktoré sa majú považovať za trestné činy podľa smernice 2005/35/ES zmenenej smernicou 2009/123/ES⁴⁴, a zodpovedajúce sankcie, členské štáty, ktoré nie sú viazané smernicou (EÚ) 2023/xxxx, sú stále viazané smernicou 2005/35/ES zmenenou smernicou 2009/123/ES.

Článok 4

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

⁴² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2099/2002 z 5. novembra 2002, ktorým sa ustanovuje Výbor pre bezpečnosť na mori a pre zabránenie znečisťovania z lodí (COSS) a menia a dopĺňajú sa nariadenia o námornej bezpečnosti a zabránení znečisťovania z lodí (Ú. v. ES L 324, 29.11.2002, s. 1).

⁴³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁴⁴ Ú. v. EÚ L xxxx.

Článok 5

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom.

V Bruseli

*Za Európsky parlament
predseda/predsedička*

*Za Radu
predseda/predsedička*

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ VÝKAZ – „AGENTÚRY“

1. RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY

1.1. Názov návrhu/iniciatívy

Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2005/35/ES o znečisťovaní mora z lodí a o zavedení sankcií vrátane trestných sankcií za trestné činy v oblasti znečistenia

1.2. Príslušné oblasti politiky

Mobilita a doprava – námorná bezpečnosť

1.3. Návrh sa týka

- novej akcie
- novej akcie, ktorá nadväzuje na pilotný projekt/prípravnú akciu⁴⁵
- predĺženia trvania existujúcej akcie
- zlúčenia jednej alebo viacerých akcií do ďalšej/novej akcie

1.4. Ciele

1.4.1. Všeobecné ciele

Všeobecným cieľom zmeny smernice 2005/35/ES je zabezpečiť, aby osoby zodpovedné za vypúšťanie znečisťujúcich látok do mora podliehali účinným, primeraným a odrádzajúcim sankciám, s cieľom zlepšiť námornú bezpečnosť a zlepšiť ochranu morského prostredia pred znečisťovaním z lodí. Revíziou sa prispieva k cieľu udržateľného rozvoja č. 14 („Zachovať a udržateľne využívať oceány, moria a morské zdroje na účely udržateľného rozvoja“) a cieľu č. 3 („Zabezpečiť zdravý život a podporovať blahobyt pre všetkých v každom veku“) a ustanoveniami o trestnom stíhaní k cieľu č. 16 („Mier, spravodlivosť a silné inštitúcie“).

1.4.2. Špecifické ciele

Špecifické ciele revízie sú:

Začleniť medzinárodné normy do práva EÚ zosúladením smernice s prílohami k Medzinárodnému dohovoru o zabránení znečisťovaniu z lodí (MARPOL) o vypúšťaní do mora.

Podporovať členské štáty budovaním ich kapacít na zisťovanie prípadov znečistenia, overovanie, zhromažďovanie dôkazov a účinné sankcionovanie identifikovaných páchatel'ov včasným a harmonizovaným spôsobom.

Zabezpečiť, aby osoby (fyzické a právnické) zodpovedné za nezákonné vypúšťanie z lodí podliehali účinným, primeraným a odrádzajúcim sankciám.

Zabezpečiť zjednodušené a účinné podávanie správ o prípadoch znečisťovania mora z lodí a nadväzujúcich činnostiach.

⁴⁵

Podľa článku 58 ods. 2 písm. a) alebo b) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

1.4.3. *Očakávané výsledky a vplyv*

Uveďte, aký vplyv by mal mať návrh/iniciatíva na prijímateľov/cieľové skupiny.

Očakáva sa, že týmto návrhom sa zlepši účinnosť sankcií a povedie k rovnakým podmienkam tým, že sa zabezpečia harmonizované a primerané sankcie a výšky sankcií, ktoré budú dostatočne vysoké na to, aby odrádzali od nezákonného vypúšťania.

Očakáva sa, že tento návrh povedie k celkovému zlepšeniu účinnosti overovania orgánov členských štátov, a tým k zvýšeniu podielu identifikovaných páchatel'ov, ako aj k zjednodušeniu a zlepšeniu podávania správ o vykonávaní smernice.

1.4.4. *Ukazovatele výkonnosti*

Uveďte ukazovatele na monitorovanie pokroku a dosiahnutých výsledkov.

Účinnosť navrhovanej smernice sa vzhľadom na špecifický cieľ č. 1 určí na základe počtu porušení a počtu zistení ropných látok, škodlivých kvapalných látok, baleného tovaru, odpadovej vody, odpadu a zvyškov z práčok plynov vypúšťaných z lodí.

Účinnosť navrhovanej smernice sa vzhľadom na špecifický cieľ č. 2 určí na základe počtu overení podľa členských štátov (úroveň overovania), počtu zistených páchatel'ov v dôsledku overovania (identifikovaní znečisťovatelia), počtu oznámení od oznamovateľov a počtu školení a workshopov agentúry EMSA.

Účinnosť navrhovanej smernice sa vzhľadom na špecifický cieľ č. 3 určí podľa výšky uložených peňažných pokút a druhov uložených sankcií.

Účinnosť navrhovanej smernice sa vzhľadom na špecifický cieľ č. 4 určí na základe počtu aktualizácií na jednotlivé členské štáty v nástroji na podávanie správ, počtu vypúšťaní z lodí zaznamenaných v nástroji na podávanie správ podľa členských štátov a počtu pozeraní/návštev na verejnom webovom sídle.

1.5. **Dôvody návrhu/iniciatívy**

1.5.1. *Požiadavky, ktoré sa majú splniť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte vrátane podrobného harmonogramu prvotnej fázy vykonávania iniciatívy*

Agentúra EMSA bude mať povinnosť ustanoviť služby dodatočného satelitného monitorovania pre orgány členských štátov z dôvodu rozšírenia rozsahu pôsobnosti smernice a modernizácie služby CleanSeaNet v záujme lepšieho monitorovania a odhaľovania znečisťujúcich látok. Agentúra EMSA bude mať povinnosť vytvoriť odbornú prípravu a vypracovať usmerňovacie dokumenty, ktoré bude musieť pravidelne aktualizovať. Okrem toho vytvorí kanál externého nahlasovania pre oznamovateľov na podávanie informácií o možnom nepovolenom vypúšťaní a zlepši integrované námorné služby. Agentúra EMSA bude mať takisto povinnosť vytvoriť a spravovať nový nástroj podávania správ, aby členské štáty mohli nahlasovať každý prípad znečisťovania mora z lodí, ako aj vytvoriť webové sídlo s cieľom informovať verejnosť o znečisťovaní mora z lodí.

Celkovo bude na podporu poskytovania služieb dodatočného satelitného monitorovania potrebných deväť ekvivalentov plného pracovného času a na podporu integrovaných námorných služieb budú potrebné tri dodatočné ekvivalenty plného pracovného času. Z nich jeden sa vyžaduje v ďalšom viacročnom finančnom rámci.

1.5.2. *Prínos zapojenia Európskej únie (môže byť výsledkom rôznych faktorov, napr. lepšej koordinácie, právnej istoty, väčšej účinnosti alebo komplementárnosti). Na účely tohto bodu je*

„prínos zapojenia Únie“ hodnota vyplývajúca zo zásahu Únie, ktorá dopĺňa hodnotu, ktorú by inak vytvorili len samotné členské štáty.

Dôvody na akciu na európskej úrovni (*ex ante*)

Odlíšne vnútroštátne prístupy môžu brániť efektívnej spolupráci členských štátov a umožniť páchatelom uniknúť sankciám. Väčšia zraniteľnosť niektorých regiónov a odlišná kapacita členských štátov na overovanie prípadov znečisťovania mora z lodí a ich trestné stíhanie si vyžadujú opatrenia EÚ, najmä so sprievodnými opatreniami na podporu spoločných digitálnych nástrojov agentúry EMSA. Vzhľadom na medzinárodný charakter námornej dopravy existuje jasná potreba cezhraničného rámca, ktorým by sa zabezpečilo rovnaké zaobchádzanie pre prevádzkovateľov lodí, a to bez ohľadu na to, kde k prípadu znečistenia došlo.

Očakávaný prínos vytvorený Úniou (*ex post*)

Opatreniami EÚ sa zabezpečujú rovnaké podmienky a uľahčujú sa vnútroštátne overovanie a trestné stíhanie, ako aj cezhraničné presadzovanie práva, čo vedie k odrádzajúcejším sankciám. Opatrenia EÚ poskytnú jasný prínos v boji proti znečisťovaniu mora z lodí, ktoré má zvyčajne nadnárodný rozmer, v porovnaní s tým, čo môžu dosiahnuť členské štáty konajúce samostatne. Ďalším objasnením režimu zodpovednosti EÚ a zlepšeným satelitným dozorom, ktorý pokrýva viac druhov znečisťujúcich látok vďaka rozšírenému rozsahu pôsobnosti smernice v súlade s dohovorom MARPOL, sa zabezpečuje efektívnejšie a účinnejšie vykonávanie povinností zo strany členských štátov.

1.5.3. Poznatky získané z podobných skúseností v minulosti

V súvislosti s dosahovaním cieľov smernice sa nástroje agentúry EMSA ukázali ako účinné a prospešné pre členské štáty. Zvýšeným satelitným dozorom sa prispelo k zlepšeniu zisťovania nezákonného vypúšťania a nepriamo k predchádzaniu znečisťovaniu morského prostredia z lodí. Na základe hodnotenia smernice sa však jej ciele, hoci primerané, úplne nedosiahli a jej rozsah pôsobnosti je obmedzený.

Vykonávanie služby CleanSeaNet, nástroja na satelitný dozor, bolo úspešné, služba by sa však mala ďalej rozvíjať, aby pokrývala rozšírený rozsah pôsobnosti smernice.

Výsledky hodnotenia *ex post* sa premietli do posúdenia vplyvu, ktoré je priložené k tejto iniciatíve, ako sa sumarizuje v tabuľke 2.

1.5.4. Zlučiteľnosť s viacročným finančným rámcom a možná synergie s inými vhodnými nástrojmi

Navrhovaná revízia je kľúčovým výstupom oznámenia Komisie o stratégii pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu, v ktorej sa stanovuje vízia EÚ pre udržateľnejší dopravný systém budúcnosti. V stratégii sa oznámilo, že Komisia plánuje v roku 2022 iniciovať dôležité preskúmanie existujúcich právnych predpisov vrátane znečisťovania mora z lodí (v rámci hlavnej iniciatívy 2 – Vytvorenie letísk a prístavov s nulovými emisiami). Zlepší sa tým kvalita ovzdušia na miestnej úrovni, čo prispieje k zlepšeniu zdravia tamojších obyvateľov.

Navrhovanou revíziou sa vytvorí synergie s inými časťami regulačného rámca EÚ, najmä so smernicou (EÚ) 2019/883 o prístavných zberných zariadeniach, smernicou o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva, smernicou 2009/21/ES o plnení povinností vlajkového štátu, smernicou 2009/16/ES o štátnej prístavnej kontrole a smernicou 2009/18/ES o vyšetrowaní nehôd.

Návrh je v súlade s platným viacročným finančným rámcom, hoci si vyžaduje zmenu v plánovaní okruhu 1, pokiaľ ide o ročný príspevok pre agentúru EMSA [kompenzáciou rozpočtu kompenzačným znížením plánovaných výdavkov v rámci NPE – Doprava (02 03 01)]. Vplyv predkladaného návrhu na rozpočet je už súčasťou rozpočtu návrhu Komisie týkajúceho sa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o Európskej námornej bezpečnostnej agentúre a o zrušení nariadenia (ES) č. 1406/2002.

Vplyv na rozpočet nad rámec súčasného viacročného finančného rámca predstavuje orientačný prehľad bez toho, aby bola dotknutá budúca dohoda o viacročnom finančnom rámci.

1.5.5. Posúdenie rôznych disponibilných možností financovania vrátane možnosti prerozdelenia

Vplyv tejto iniciatívy na rozpočet sa vzťahuje na dodatočné zdroje potrebné na zriadenie ďalších satelitných monitorovacích služieb pre orgány členských štátov prostredníctvom modernizácie služby CleanSeaNet, poskytovanie odbornej prípravy a usmernení, vytvorenie a správu nového nástroja na podávanie správ, ďalší vývoj integrovaných námorných služieb, ako aj nové webové sídlo na informovanie verejnosti o znečisťovaní mora z lodí a úlohy súvisiace so zberom údajov, monitorovaním a podávaním správ podľa navrhovanej smernice. Ide o nové úlohy agentúry EMSA, ktoré sa stanú trvalými úlohami, pričom existujúce úlohy sa neobmedzia ani sa postupne nezrušia.

Ďalšiu potrebu ľudských zdrojov nemožno uspokojiť prerozdelením, zatiaľ čo dodatočné rozpočtové potreby sa uspokojia prostredníctvom kompenzácie existujúcich programov, ktoré riadi GR pre mobilitu a dopravu v rámci platného viacročného finančného rámca.

Zvýšenie rozpočtových prostriedkov pre agentúru EMSA sa vyrovná kompenzačným znížením plánovaných výdavkov v rámci NPE – Doprava (02 03 01). Vplyv predkladaného návrhu na rozpočet je už súčasťou rozpočtu návrhu Komisie týkajúceho sa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o Európskej námornej bezpečnostnej agentúre a o zrušení nariadenia (ES) č. 1406/2002.

Vplyv na rozpočet nad rámec súčasného viacročného finančného rámca predstavuje orientačný prehľad bez toho, aby bola dotknutá budúca dohoda o viacročnom finančnom rámci.

1.6. Trvanie a finančný vplyv návrhu/iniciatívy

obmedzené trvanie

- Návrh/iniciatíva je v platnosti od [DD/MM]RRRR do [DD/MM]RRRR.
- Finančný vplyv trvá od RRRR do RRRR.

neobmedzené trvanie

- Počiatočná fáza vykonávania bude trvať od 2025
- a potom bude implementácia pokračovať v plnom rozsahu.

1.7. Plánované metódy plnenia rozpočtu⁴⁶

Priame riadenie na úrovni Komisie prostredníctvom

- výkonných agentúr

Zdieľané riadenie s členskými štátmi

Nepriame riadenie, pri ktorom sa plnením rozpočtu poveria:

- medzinárodné organizácie a ich agentúry (uved'te),
- Európska investičná banka (EIB) a Európsky investičný fond,
- subjekty uvedené v článkoch 70 a 71,
- verejnoprávne subjekty,
- súkromnoprávne subjekty poverené vykonávaním verejnej služby, pokiaľ sú im poskytnuté primerané finančné záruky,
- súkromnoprávne subjekty spravované právom členského štátu, ktoré sú poverené vykonávaním verejno-súkromného partnerstva a ktorým sú poskytnuté primerané finančné záruky,
- subjekty alebo osoby poverené vykonávaním osobitných akcií v oblasti SZBP podľa hlavy V Zmluvy o Európskej únii a určené v príslušnom základnom akte.

Poznámky

Celkové spravovanie navrhovanej smernice budú vykonávať útvary Komisie, ktorým bude v prípade potreby pomáhať Európska námorná bezpečnostná agentúra.

Členské štáty budú povinné v príslušnej lehote transponovať ustanovenia smernice.

⁴⁶ Vysvetlenie metód plnenia rozpočtu a odkazy na nariadenie o rozpočtových pravidlách sú k dispozícii na webovom sídle BUDGpedia: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

2. OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA

2.1. Zásady monitorovania a predkladania správ

Uveďte frekvenciu a podmienky, ktoré sa vzťahujú na tieto opatrenia.

Komisia a/alebo agentúra EMSA budú overovať, či členské štáty včas a účinne poskytujú spätnú väzbu k výstrahám služby CleanSeaNet a či sa informácie o zhromažďovaní dôkazov a sankciách pravidelne ukladajú do nástroja na podávanie správ. Vytvorí sa aj webové sídlo EÚ so základnými ukazovateľmi miery plnenia a kľúčovými informáciami, ktoré nie sú dôverné, pravidelne aktualizovanými údajmi z nástroja na podávanie správ, aby verejnosť bola informovaná o vykonávaní a prípadoch znečistenia.

Agentúra EMSA bude v mene Komisie vykonávať návštevy v členských štátoch s cieľom overiť akcie na mieste. V príslušných správach o návštevách sa určia akékoľvek nedostatky a oblasti na zlepšenie. Agentúra EMSA bude vykonávať aj horizontálnu analýzu a technickú pomoc, pričom uvedie, ako právne predpisy fungujú, a určí nedostatky a to, čo možno urobiť na ich odstránenie, a podá správu Komisii a členským štátom.

Komisia v expertnej skupine vypracuje vykonávacie akty a výkladové usmernenia na zabezpečenie harmonizovaného vykonávania členskými štátmi.

2.2. Systémy riadenia a kontroly

2.2.1. *Opodstatnenie navrhovaných spôsobov riadenia, mechanizmov vykonávania financovania, spôsobov platby a stratégie kontroly*

Komisia bude celkovo zodpovedať za vykonávanie navrhovanej smernice, ako aj za hodnotenie jej efektívnosti a v prípade potreby za navrhovanie revízií. Komisii bude podľa potreby pomáhať agentúra EMSA, a to pri poskytovaní služieb IT a vývoji nástrojov IT potrebných v súvislosti s ustanoveniami navrhovanej smernice týkajúcimi sa nahlasovania, monitorovania a overovania, ako aj pri organizovaní odbornej prípravy. Členské štáty budú povinné v lehote uvedenej v smernici transponovať jej ustanovenia do svojich vnútroštátnych právnych predpisov. Členské štáty budú takisto povinné vykonávať presadzovanie práva, najmä uplatňovaním správnych sankcií v prípadoch nedodržania pravidiel. Činnosti v oblasti presadzovania práva sa môžu vykonávať ako súčasť existujúcich inšpekcií, najmä počas štátnej prístavnej kontroly.

2.2.2. *Informácie o zistených rizikách a systémoch vnútornej kontroly zavedených na ich zmiernenie*

Zatiaľ čo Komisia bude celkovo zodpovedať za vykonávanie navrhovanej smernice, ako aj za hodnotenie vykonávania a dodržiavania predpisov, Európska námorná bezpečnostná agentúra bude zodpovedná za výkon svojej činnosti a za vykonávanie rámca svojej vnútornej kontroly. Bude musieť vyvíjať nástroje IT a moduly, ako aj poskytovať odbornú prípravu orgánom členských štátov a členské štáty budú povinné vykonávať presadzovanie práva.

Agentúra EMSA má najlepšie predpoklady na podávanie správ a posudzovanie úloh súvisiacich s dodržiavaním predpisov, keďže pôjde o technickú prácu, ktorá si vyžaduje značné odborné znalosti v oblasti správy údajov, ako aj dôkladné pochopenie zložitých technických záležitostí súvisiacich s nezákonným vypúšťaním a znečisťovaním mora z lodí.

Členské štáty majú najlepšie predpoklady na presadzovanie navrhovanej smernice, najmä harmonizovaným spôsobom prostredníctvom výmeny informácií a skúseností a plnením svojich povinností ako zmluvné strany dohovoru MARPOL.

GR pre mobilitu a dopravu bude na vzťahy GR s decentralizovanými agentúrami a spoločnými podnikmi vykonávať potrebné kontroly v súlade so stratégiou dohľadu prijatou v roku 2017. GR pre mobilitu a dopravu podľa tejto stratégie monitoruje ukazovatele výkonnosti, pokiaľ ide o plnenie rozpočtu, odporúčania auditu a administratívne záležitosti. Agentúra predkladá správu dvakrát ročne. Kontroly vykonávané v súvislosti s dohľadom agentúry, ako aj s príslušným finančným a rozpočtovým riadením sú v súlade so stratégiou kontroly GR pre mobilitu a dopravu, ktorá sa aktualizovala v roku 2022.

Na dodatočné zdroje poskytnuté agentúre EMSA sa bude vzťahovať systém vnútornej kontroly a riadenia rizík agentúry EMSA, ktorý je zosúladený s príslušnými medzinárodnými normami a zahŕňa osobitné kontroly na predchádzanie konfliktu záujmov a zabezpečenie ochrany oznamovateľov.

2.2.3. *Odhad a opodstatnenie nákladovej účinnosti kontrol (pomer medzi nákladmi na kontroly a hodnotou súvisiacich riadených finančných prostriedkov) a posúdenie očakávaných úrovní rizika chyby (pri platbe a uzavretí)*

Podľa navrhovanej smernice sa agentúre EMSA poskytne dodatočné financovanie na vývoj nástrojov a modulov IT, ako aj na poskytovanie odbornej prípravy orgánom členských štátov.

Agentúra EMSA nesie úplnú zodpovednosť za plnenie svojho rozpočtu, pričom GR pre mobilitu a dopravu zodpovedá za pravidelné platby príspevkov stanovených rozpočtovým orgánom. Očakávaná úroveň rizika chyby pri platbe a uzavretí je podobná úrovni, ktorá je spätá so subvenciami z rozpočtu poskytovanými agentúre.

Neočakáva sa, že dodatočné úlohy vyplývajúce z navrhovanej revízie prinesú osobitné dodatočné kontroly. Očakáva sa preto, že náklady GR pre mobilitu a dopravu na kontrolu (merané vo vzťahu k hodnote riadených finančných prostriedkov) sa udržia na stabilnej úrovni.

2.3. Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam

Uvedte existujúce alebo plánované preventívne a ochranné opatrenia, napr. zo stratégie boja proti podvodom.

Navrhovanou smernicou sa reguluje predchádzanie znečisťovaniu, a preto neobsahuje žiadne špecifické opatrenia proti podvodom.

Agentúra EMSA uplatňuje zásady boja proti podvodom decentralizovaných agentúr EÚ v súlade s prístupom Komisie. Agentúra v marci 2021 prijala aktualizovanú stratégiu boja proti podvodom, ktorá je založená na metodike a usmerneniach stratégie boja proti podvodom, ktorú predložil úrad OLAF, ako aj na stratégii boja proti podvodom GR pre mobilitu a dopravu. Stanovuje sa v nej rámec zameraný na otázky prevencie, odhaľovania a podmienok vyšetřovania podvodov na úrovni agentúry. Agentúra EMSA nepretržite upravuje a vylepšuje svoje politiky a opatrenia na presadzovanie najvyššej úrovne bezúhonnosti svojich zamestnancov, podporu účinnej prevencie a odhaľovania rizík podvodu a vytvorenie primeraných postupov na nahlasovanie a riešenie možných prípadov podvodu a ich výsledkov. Agentúra EMSA okrem toho v roku 2015 prijala politiku týkajúcu sa konfliktu záujmov riadiacej rady.

V otázkach týkajúcich sa predchádzania podvodom a nezrovnalostiam agentúra EMSA spolupracuje s útvarmi Komisie. Komisia zabezpečí pokračovanie a posilnenie tejto spolupráce.

Navrhované nariadenie obsahuje jasné a podrobné pravidlá presadzovania právnych predpisov, aby sa zabezpečilo, že hospodárske subjekty nebudú obchádzať povinnosti, ktoré sú jeho obsahom. Komisia zabezpečí zavedenie vhodných opatrení na ochranu finančných záujmov Únie prostredníctvom účinných kontrol a v prípade zistenia nezrovnalostí, podvodu alebo porušenia povinností prostredníctvom ich oznámenia.

Komisia prijme aj vhodné opatrenia na ochranu dôvernosti informácií získaných pri vykonávaní tejto smernice a uverejnených informácií.

3. ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY

3.1. Príslušné okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky výdavkov

- Existujúce rozpočtové riadky

V poradí, v akom za sebou nasledujú okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky.

Okruh viacročného finančného rámca	Rozpočtový riadok	Druh výdavkov	Príspevok			
	Počet	DRP/NRP ⁴⁷	krajín EZVO ⁴⁸	kandidátskych krajín a potenciálnych kandidátov ⁴⁹	iných tretích krajín	iné pripísané príjmy
1	02 10 02	NRP	ÁNO	NIE	NIE	NIE

⁴⁷ DRP = diferencované rozpočtové prostriedky / NRP = nediferencované rozpočtové prostriedky.

⁴⁸ EZVO: Európske združenie voľného obchodu.

⁴⁹ Kandidátske krajiny a prípadne potenciálni kandidáti zo západného Balkánu.

- Požadované nové rozpočtové riadky

V poradí, v akom za sebou nasledujú okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky.

Okruh viacročného finančného rámca	Rozpočtový riadok	Druh výdavkov	Príspevok			
	Počet	DRP/NRP	krajín EZVO	kandidátskych krajín a potenciálnych kandidátov	iných tretích krajín	iné pripísané príjmy
	[XX.YY.YY.YY]		ÁNO/ NIE	ÁNO/ NIE	ÁNO/ NIE	ÁNO/ NIE

3.2. Odhadovaný vplyv na výdavky

3.2.1. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na výdavky

v mil. EUR (zaokrúhlené na tri desatinné miesta)

Okruh viacročného finančného rámca	1	Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika
---	---	--

Európska námorná bezpečnostná agentúra (EMSA)			Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Rok 2028 – 2034	SPOLU
Hlava 1:	Závazky	(1)	0,513	1,881	1,881	14,364	18,639
	Platby	(2)	0,513	1,881	1,881	14,364	18,639
Hlava 2:	Závazky	1a					
	Platby	2a					
Hlava 3:	Závazky	3a	6,450	7,050	7,250	46,650	67,400
	Platby	3b	6,450	7,050	7,250	46,650	67,400
Rozpočtové prostriedky pre agentúru EMSA SPOLU	Závazky	= 1 + 1a + 3a	6,963	8,931	9,131	61,014	86,039
	Platby	= 2 + 2a + 3b	6,963	8,931	9,131	61,014	86,039

Vplyv na rozpočet nad rámec súčasného viacročného finančného rámca predstavuje orientačný prehľad bez toho, aby bola dotknutá budúca dohoda o viacročnom finančnom rámci.

Okruh viacročného finančného rámca	7	„Administratívne výdavky“
---	----------	---------------------------

v mil. EUR (zaokrúhlené na tri desatinné miesta)

		Rok N	Rok N + 1	Rok N + 2	Rok N + 3	Uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)			SPOLU
GR: <.....>									
• Ľudské zdroje									
• Ostatné administratívne výdavky									
GR <.....> SPOLU	Rozpočtové prostriedky								

Rozpočtové prostriedky OKRUHU 7 viacročného finančného rámca SPOLU	(Závazky spolu = Platby spolu)								
---	--------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

v mil. EUR (zaokrúhlené na tri desatinné miesta)

		Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Rok 2028 – 2034	SPOLU
Rozpočtové prostriedky OKRUHOV 1 až 7 viacročného finančného rámca SPOLU	Závazky	6,963	8,931	9,131	61,014	86,039
	Platby	6,963	8,931	9,131	61,014	86,039

Vplyv na rozpočet nad rámec súčasného viacročného finančného rámca predstavuje orientačný prehľad bez toho, aby bola dotknutá budúca dohoda o viacročnom finančnom rámci.

3.2.2. Odhadovaný vplyv na rozpočtové prostriedky agentúry EMSA

- Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie operačných rozpočtových prostriedkov.
- Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie týchto operačných rozpočtových prostriedkov:

Sumy v mil. EUR (zaokrúhlené na tri desatinné miesta)

Uveďte ciele a výstupy	Druh ⁵⁰	Priemerné náklady	Rok N		Rok N + 1		Rok N + 2		Rok N + 3		Uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)						SPOLU		
			Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet spolu	Náklady spolu	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ č. 1 ⁵¹ ...			VÝSTUPY																
– Výstup																			
– Výstup																			
– Výstup																			
Špecifický cieľ č. 1 medzisúčet																			
ŠPECIFICKÝ CIEĽ č. 2...			VÝSTUPY																
– Výstup																			
Špecifický cieľ č. 2 medzisúčet																			
NÁKLADY SPOLU																			

⁵⁰ Výstupy sú produkty, ktoré sa majú dodať, a služby, ktoré sa majú poskytnúť (napr.: počet financovaných výmen študentov, vybudované cesty v km atď.).

⁵¹ Ako je uvedené v bode 1.4.2. „Špecifické ciele...“

V prípade potreby sumy odrážajú súčet príspevku Únie agentúre a iných príjmov agentúry (odvody a poplatky).

3.2.3. Odhadovaný vplyv na ľudské zdroje agentúry EMSA

3.2.3.1. Zhrnutie

- Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie administratívnych rozpočtových prostriedkov.
- Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie týchto administratívnych rozpočtových prostriedkov:

v mil. EUR (zaokrúhlené na tri desatinné miesta) V prípade potreby sumy odrážajú súčet príspevku Únie agentúre a iných príjmov agentúry (odvody a poplatky).

	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Rok 2028 – 2034	SPOLU
--	-------------	-------------	-------------	--------------------	-------

Dočasní zamestnanci (platové triedy AD)	0,428	1,539	1,539	11,97	15,476
Dočasní zamestnanci (platové triedy AST)	0,086	0,342	0,342	2,394	3,164
Zmluvní zamestnanci					
Vyslaní národní experti					

SPOLU	0,514	1,881	1,881	14,364	18,64
--------------	--------------	--------------	--------------	---------------	--------------

Vplyv na rozpočet nad rámec súčasného viacročného finančného rámca predstavuje orientačný prehľad bez toho, aby bola dotknutá budúca dohoda o viacročnom finančnom rámci. Požiadavky na pracovníkov (ekvivalent plného pracovného času):

	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Rok 2028 – 2034	SPOLU
--	-------------	-------------	-------------	--------------------	-------

Dočasní zamestnanci (platové triedy AD)	5	9	9	10	10
Dočasní zamestnanci (platové triedy AST)	1	2	2	2	2
Zmluvní zamestnanci					
Vyslaní národní experti					

SPOLU	6	11	11	12	12
--------------	----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Vplyv na rozpočet nad rámec súčasného viacročného finančného rámca predstavuje orientačný prehľad bez toho, aby bola dotknutá budúca dohoda o viacročnom finančnom rámci.

Agentúra EMSA začne s prípravou náboru hneď po prijatí návrhu. Odhad nákladov vychádza z predpokladu, že do 1. júla 2025 sa prijme šesť ekvivalentov plného pracovného času. V prvom roku bude preto potrebných len 50 % nákladov na ľudské zdroje.

3.2.3.2. Odhadované potreby ľudských zdrojov pre príslušné GR

- Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie ľudských zdrojov.
- Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie týchto ľudských zdrojov:

odhady sa zaokrúhľujú na celé čísla (alebo najviac na jedno desatinné miesto)

	Rok N	Rok N + 1	Rok N + 2	Rok N + 3	Uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)		
• Plán pracovných miest (úradníci a dočasní zamestnanci)							
20 01 02 01 a 20 01 02 02 (ústredie a zastúpenia Komisie)							
20 01 02 03 (delegácie)							
01 01 01 01 (nepriamy výskum)							
10 01 05 01 (priamy výskum)							
• Externí zamestnanci (ekvivalent plného pracovného času: FTE)⁵²							
20 02 01 (ZZ, VNE, DAZ z celkového finančného krytia)							
20 02 03 (ZZ, MZ, VNE, DAZ a PED v delegáciách)							
Rozpočtové riadky (uveďte) ⁵³	– ústredie ⁵⁴						
	– delegácie						
01 01 01 02 (ZZ, VNE, DAZ – nepriamy výskum)							
10 01 05 02 (ZZ, VNE, DAZ – priamy výskum)							
Iné rozpočtové riadky (uveďte)							
SPOLU							

Potreby ľudských zdrojov budú pokryté úradníkmi GR, ktorí už boli pridelení na riadenie akcie a/alebo boli interne prerozdelení v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené zdrojmi, ktoré sa môžu pridať riadiacemu GR v rámci ročného postupu prideľovania zdrojov a v závislosti od rozpočtových obmedzení.

Opis úloh, ktoré sa majú vykonať:

⁵² ZZ = zmluvný zamestnanec; MZ = miestny zamestnanec; VNE = vyslaný národný expert; DAZ = dočasný agentúrny zamestnanec; PED = pomocní experti v delegáciách.

⁵³ Čiastkový strop pre externých zamestnancov financovaných z operačných rozpočtových prostriedkov (pôvodné rozpočtové riadky „BA“).

⁵⁴ Najmä pre fondy politiky súdržnosti EÚ, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV) a Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond (ENRAF).

Úradníci a dočasní zamestnanci	
Externí zamestnanci	

Opis výpočtu nákladov na ekvivalent plného pracovného času by mal byť uvedený v oddiele 3 prílohy V.

3.2.4. Súlad s platným viacročným finančným rámcom

- Návrh/iniciatíva je v súlade s platným viacročným finančným rámcom.
- Návrh/iniciatíva si vyžaduje zmenu v plánovaní príslušného okruhu vo viacročnom finančnom rámci.

Úlohy pridelené agentúre EMSA si budú vyžadovať zmenu v plánovaní rozpočtového riadku ročného príspevku agentúre (02 10 02) v rámci platného viacročného finančného rámca. Zvýšenie rozpočtových prostriedkov pre agentúru EMSA sa vyrovná kompenzačným znížením plánovaných výdavkov v rámci NPE – Doprava (02 03 01) v rámci platného viacročného finančného rámca. Vplyv na rozpočet nad rámec súčasného viacročného finančného rámca predstavuje orientačný prehľad bez toho, aby bola dotknutá budúca dohoda o viacročnom finančnom rámci.

- Návrh/iniciatíva si vyžaduje, aby sa použil nástroj flexibility alebo aby sa uskutočnila revízia viacročného finančného rámca⁵⁵.

Vysvetlite potrebu a uveďte príslušné okruhy, rozpočtové riadky a zodpovedajúce sumy.

3.2.5. Príspevky od tretích strán

- Návrh/iniciatíva nezahŕňa spolufinancovanie tretími stranami.
- Návrh/iniciatíva zahŕňa spolufinancovanie tretími stranami, ako je odhadnuté v nasledujúcej tabuľke:

v mil. EUR (zaokrúhlené na tri desatinné miesta)

	Rok N	Rok N + 1	Rok N + 2	Rok N + 3	Uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)			Spolu
Uveďte spolufinancujúci subjekt								
Prostriedky zo spolufinancovania SPOLU								

⁵⁵ Pozri články 12 a 13 nariadenia Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027.

3.3. Odhadovaný vplyv na príjmy

– Návrh/iniciatíva nemá finančný vplyv na príjmy.

– Návrh/iniciatíva má tento finančný vplyv:

vplyv na vlastné zdroje

vplyv na iné príjmy

uved'te, či sú príjmy pripísané rozpočtovým riadkom výdavkov

v mil. EUR (zaokrúhlené na tri desatinné miesta)

Rozpočtový riadok príjmov:	Rozpočtové prostriedky k dispozícii v prebiehajúcom rozpočtovom roku	Vplyv návrhu/iniciatívy ⁵⁶						
		Rok N	Rok N + 1	Rok N + 2	Rok N + 3	Uved'te všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)		
Článok								

V prípade rôznych pripísaných príjmov uved'te príslušné rozpočtové riadky výdavkov.

--

Uved'te spôsob výpočtu vplyvu na príjmy.

⁵⁶ Pokiaľ ide o tradičné vlastné zdroje (clá, odvody z produkcie cukru), uvedené sumy musia predstavovať čisté sumy, t. j. hrubé sumy po odčítaní 20 % na náklady na výber.